

№ 8 РІК ВИДАННЯ XVI

ЦІНА 1 КРБ.

КІЇВ. КВІТЕНЬ 1956

Гербіць

ДОСТРОКОВО
ВИКОНАСМО ШОСТУ
П'ЯТИРІЧКУ!

ХАЙ
ЖИВЕ
1
ТРАВНЯ

ЗА МИР!

передовик
шостої п'ятирічки
І.С. ПЕТРЕНКО

— Тату, дивись, он і тебе несуть!..

Мал. В. ГЛІВЕНКА

ТРАВНЕВІ ЧУДСТУШКИ

Гей, прийшла весна весела,
Зеленіють трави, —
Ми досягненнями в праці
Зустрічаєм Травень.

Привітаємо із святом
Всіх людей трудящих,
Побажаєм їм здоров'я
І успіхів найкращих.

Про таких хай пісня лине
Над радянським краєм,
А про тих, що ділу шкодять,
Ми частушки маем.

Зобов'язання він брав,
Об трибуни гуркав,
А до діла як дійшло —
Сів, як мокра курка.

Обіцяли в виконкомі
Освітити нам село,
Тільки струму з того шуму
Іще й досі не було.

Кажуть, свині пред'явили
Ультиматум свинарям:
— Не дасте нам кукурудзи —
Не дамо ми сала вам.

Лісосмугу посадили,
Та на тому й покінчили, —
Іли кози деревця
І хвалили без кінця.

Дім новий ремонтували
І завято й гаряче,
Та покрівля на будинку
Як текла, так і тече.

Наші шефи приїжджають
Раз на місяць, а тепер
Обіцялися приїхати
Після дощика в четвер.

Цілий день на телефоні
Деренчить товариш «нач»,
Звуть усі його в районі
Не «начальник», а «деркач».

Не ставок у нас — калюжа,
Не дає доходу.
Слід виводить винуватих
Та й на чисту воду.

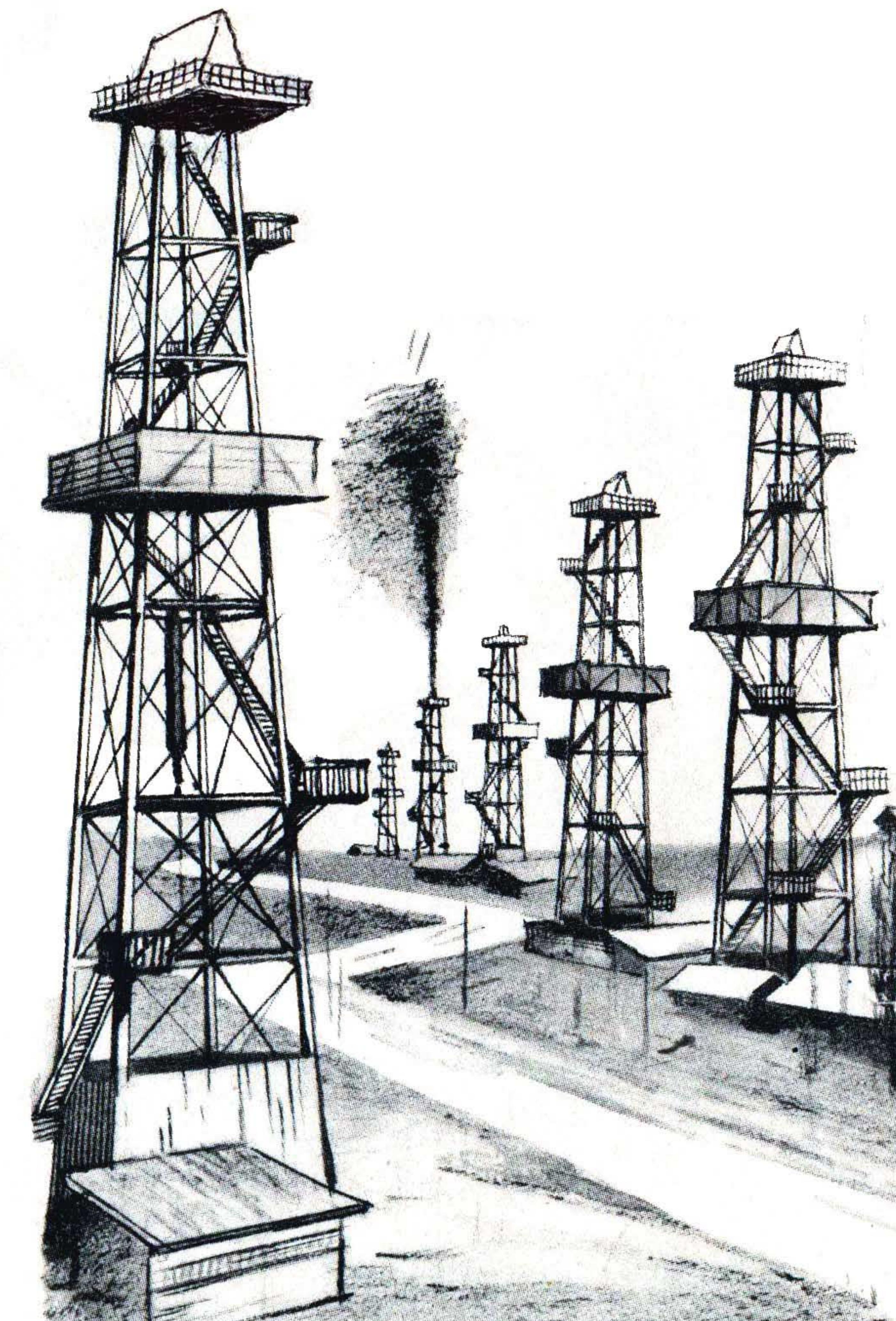
Летить голуб, летить качка,
Понад гаем ронять пух,
У ледачого Гаврила
Від лежання бік опух.

З-за діброви сонце сходить,
На небі ні тучки, —
Наш завклубу в клуб приходить
Тільки в день получки.

Із листами в нас морока,
Та до того ж немала:
Швидше йдуть з Владивостока,
Ніж з райцентра до села.

Наше радіо то гаркне,
То як кішка занячить,
То запнеться-зайкнеться
І як риба та мовчить.

Юрій КРУГЛЯК.

Рудий Панько. — ...Ta от мало головного не забув: коли їхатимете до мене, то прямісінько беріть по стопах на Диканьку.

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

ПЕРША МАЇВКА НА ПІВДЕННОМУ ПОЛЮСІ

ДИРЕКТОР- "оптиміст"

Завод наш плану не давав.
— Бува ще й гірш на світі... —
І наш директор приписав
Ту недостачу в звіті.

— Кого ж ти дуриш? — каже бух.
Того, як підмінили:
— Еге-е, так ти, брат, слабодух,
Не віриш в наші сили?
Дивись, а я й не знов об тім...
Ти ж на чиєму боці?

Те, що не додано у цім,
Дамо в наступнім році!
Я вірю в робітничий клас
Не менше, як у себе!..

Такому скаже кожен з нас:
— Та не чіпляйся ж ти за клас,
Таких йому не треба!

С. ВОСКРЕКАСЕНКО.

ПОТРЯСІННЯ

Солідний громадянин вихорем улетів у квартиру, скинув на ходу пальто й шапку, підбіг до буфета і, наливши в склянку води з графіна, почав пити великими судорожними ковтками.

Дружина злякано спостерігала за незвичайною поведінкою чоловіка і напруженого чекала, коли він утолить спрагу, щоб спитати, що ж сталося. Чоловік витер тримтячою рукою мокрі губи і заговорив:

— Хуліган... нахабний хуліган! Бив при мені ні в чому не винну людину...

— А ти заступився, і він накинувся на тебе? — злякано запитала дружина.

Чоловік закрутів головою:

— О, ні. З'явився міліціонер...

— І ти допоміг міліціонерові, а цей негідник вирвався і погнався за тобою?

— О, ні, ні... — простирав супруг, — міліціонер...

— Що? Міліціонер утік від хулігана?

— Та ні, дай передихнути. Міліціонер став збирати свідків, і ось мені, розумієш, з моїм хворим серцем довелося тікати...

В. АФАНASЬЄВ.

ПІСЛЯ НАРАДИ

Десь під ранок з виконкому Ланкова прийшла додому.

Чоловік на неї глянув.
Пробурчав під носа:
— Де тебе оце, Тетяно,
Аж до ранку носить?

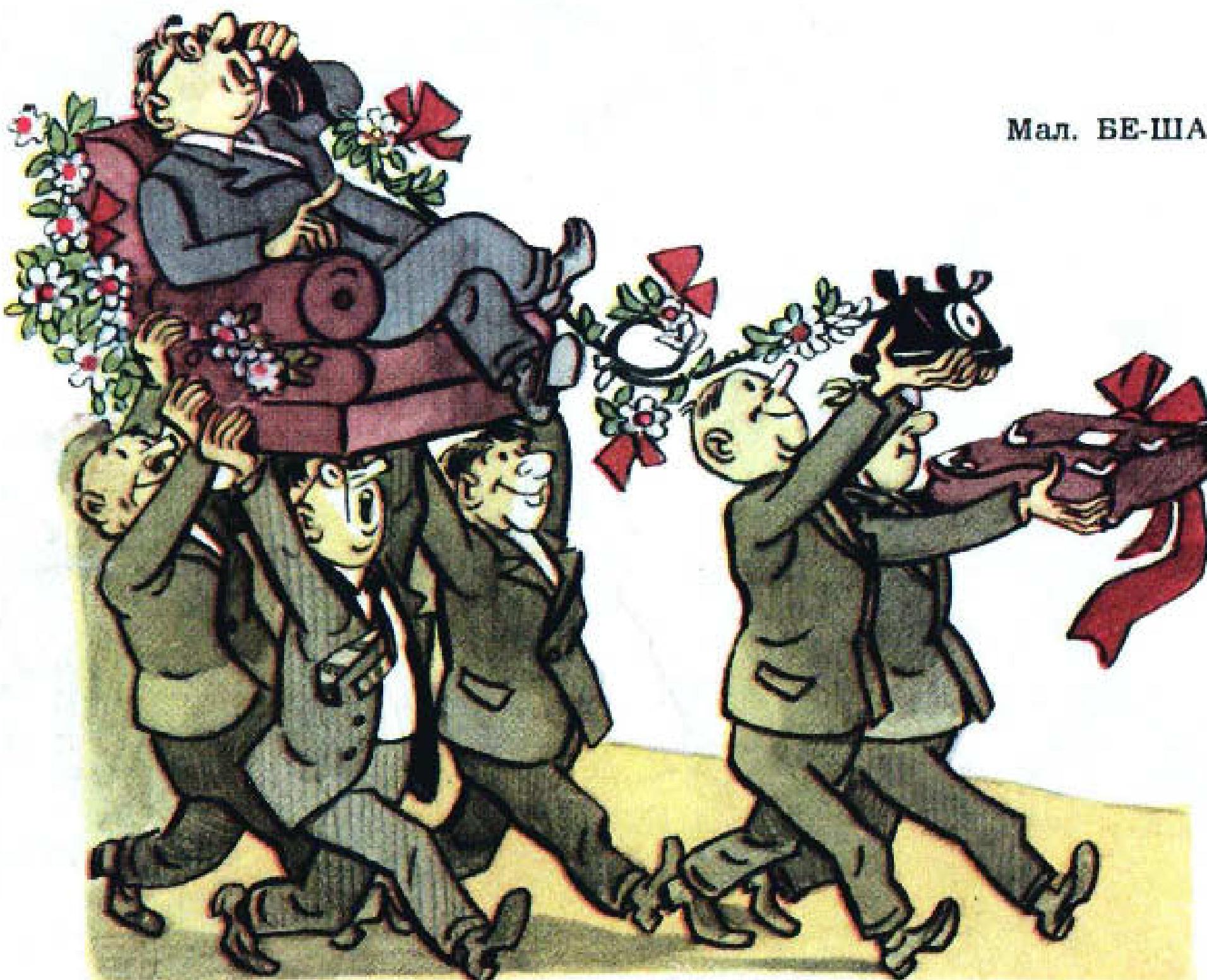
— Помовчи хоч ти у домі! —
Враз прорвало жінку. —
Сам же знаєш — в виконкомі,
Хай їм біс в печінку...

— Що вони там — почманіли?
Стільки говорити!
Хто ж тоді удень в артілі
Буде в нас робити?!
Ну, лягай, засни хоч трохи...
Годі нам торочить...
— Слава богу, на нараді
Виспала... Не хочу.

Григорій КРИВДА.

м. Артемівськ,
Сталінської області.

МРІЯ ЛЮБІТЕЛЯ ПІДЛАБУЗНИЦТВА

Мал. БЕ-ША

Верба

(ЖАРТ)

Біля ставу тиха, невеличка
Шелестіла листячком вербичка.

Так росла, нікого не чіпала,
Мовчки смуток свій переживала.

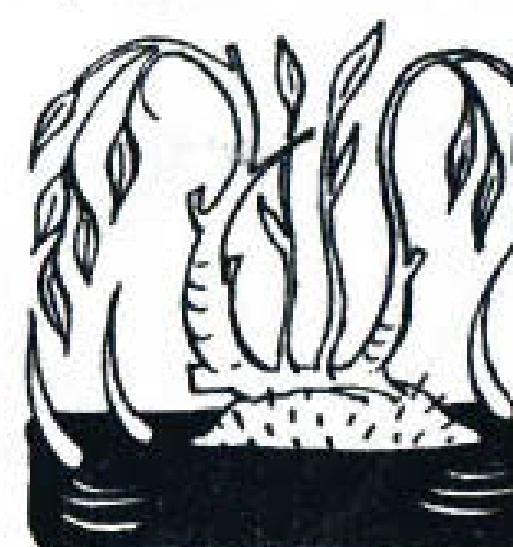
Та якраз за скромні ці прикмети
На вербу накинулись поети.

Тягнуть в збірки, пхають у журнали,
Осіпвали бідну, обтріпали...

І вербичка від біди такої
Виросла плачуною вербою.

Михайло ЛАСКОВ.

Переклад з російської
м. Запоріжжя.

ЦВІРКУН

(К А З К А З Ж И Т Т Я)

У кожної людини своє життя, свій талан і своє щастя. По характеру люди різні, але є у деяких з них одне спільне: вони пнутися вгору й намагаються стати якомога вище. Міркуючи так, я уявляю собі циркуль, що стоїть на столі з акуратно розведенними ніжками. Найвище місце у циркулі — шарнір, що з'єднує й закріплює ніжки циркуля. Багатьом удається височити на шарнір, тобто стати високо в людських очах, користуватися славою й дивитися на все звисока. Та часто такі височки несподівано зриуються з шарніра — чи то з своєї вини, чи то з чужої волі, і стрімголов котяться вниз, як це сталося з цвіркуном, про якого й хочу розповісти.

На околиці селища, на самому кінці вулиці біля лісу стояла старенька забута хатка. У хатці жила самітна бабуся. Ніщо не впадало у вічі у цій хатці, хіба тільки широка, простора присадкувала піч з усілякими печурками, припічком, підприпічком і ямками обабіч припічка. Бабуся згрібала сюди жар і присипала його попелом, щоб не гасли жаринки. Єдине, що звеселяло хатку-халупку й скрашувало са-мотністю одиночкої бабусі, — це цвіркун. Взимку він жив на печі і цілу ніч невтомно цвірчав. Пісня його була простенька, без ніяких композиторських викрутасів. Композитором був сам цвіркун. Найуважнішою слухачкою його була самітна бабуся — вона любила свого співака, називала його «мій музика-цвіркунчик».

— Хороше, сердечно цвірчиш, любий мій цвіркунчик! З тобою на світі жити веселіше. Коли б не ти, від нудьги вмерла б тут одна, — Не раз казала бабуся.

Цвіркун просто виростав у своїх очах од таких слів бабусиних та цвірчав ще краще і, я сказав би, ще ліричніше. Він міняв позиції на печі, по комину забирається під само стелю, на пічний карнізик, сідав там і цвірчав. Цвірчання його звідтіля лунало ще голосніше. Траплялося й так, що цвіркун залязив на горище, — зробити це було не тяжко: поміж комином і стелею була невеличка шпарка. Крізь неї і пролазив цвіркун. На горищі він обірав відповідне місце і розпочинав свою пісню. Голос його ледь-ледь долітав до бабусиного вуха.

— Отож жеважик! — тішилася бабуся: — Захотілося,

бачти, поцвірчати на волі. Ну, цвірчи на здоров'ячко, рідненький мій.

Самітна бабуся знала, що цвіркунчик знову повернеться на піч, бо піч для цвіркуна те саме, що сцена для оркестру. Такі штуки витинав цвіркун не один раз. Правда, робив він це у теплу погоду, наприкінці літа. Але цвіркунові одного горища здалося замало. Захотілося йому якось зйти не тільки з горища, але й за межі бабусиного подвір'ячка вибратися. На горищі було незастеклене віконечко. Крізь нього цвіркун виліз і спустився по стіні на землю.

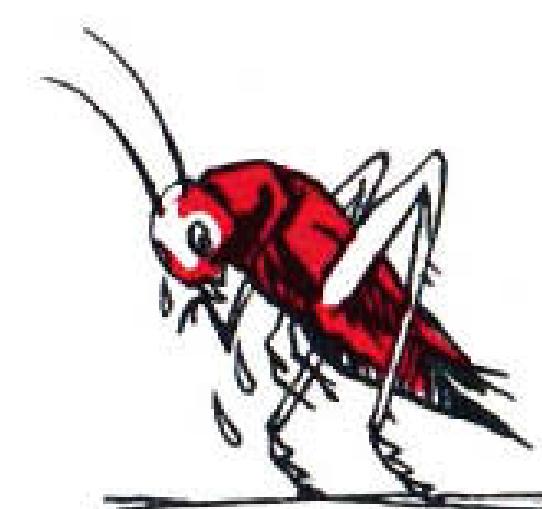
Ніч була тепла і тиха. Натомився за день вітер і приліг на узлісся, під пінистими луговими кущами, під стогами, — у спокійних місцинах, — щоб відпочити. Йому також потрібний відпочинок. А вітер у тутешніх краях був найголовнішою й найважливішою особою. Пташки, кузьки, метелики поважали його, славили, складали йому пісні, які умів. Кожний подих вітру, кожне слово його зразу ж підхоплювали тисячі голосів. Та правду сказати, було за що поважати вітра: він очищав повітря од пороху, диму й туманів, підмітав дороги та стежки, наганяв хмар, коли землі й різному створінню потрібний був дощ. Але коли, бувало, вітер розілиться, тає тоді стережися: нарібить такої біди, такого руйнування, що й за два тижні не отяминишся. Ось чому так поважало вітра населення лісу, полів та лугів.

Вітер починав дрімати, наблукавшися за день, мандруючи по світу. І раптом він почув голос, незвичний для слуху. Вітер злегка поворухнувся й почав прислухатися. Це співав цвіркун, забравшися на верхівку височеної сосни.

— Що це? Хто там цвірчить? — тихо, ніби сам до себе, промовив вітер.

— А це, шановний віtre, цвіркун так співає, — поштовво відказала вітрові сова-нічниця, пролітаючи в цей час неподалік од сосни, де обладнав собі нову естраду цвіркун.

— Скажіть, будь ласка, — цвіркун! Який голос! Та це просто обдарування, талант! — говорив вітер (він був у доброму гуморі). — Так-от і здається, — казав він далі, — що це крутиться золоте коліща на маленькій срібній вісці.

Вітер був мастак щодо об разного мислення і крилатих слів. Крім того, він і сам був до деякої міри музикант. Хто ж не відає, якої пісні висвистує він у завірюху, пісні, яку сам же й складає!

Як би там не було, вітрові слова були почуті й підхоплені тисячами голосів. Удісліта наступного дня вони облетіли всі околиці, всю округу, бо їх сказав не хтось, а сам вітер. Цвіркун став знатною особою. Про нього говорили, співали і шуміли, прославляючи надзвичайні музичні здібності його. До цвіркуна зліталися пташки, щоб послухати пісню славетного музиканта і віддати йому данину поваги й захоплення. Біля нової естради на височенній сосні метушилися цілі клубки комарів. Тім теж хотілося запозичити дещо з мотивів цвіркунової пісні, хоч особливих мотивів там і не було. Прилітали до цвіркуна різні метелики і мошкара, і всі вони так чи інакше виявляли йому повагу й шану.

Цвіркун загонившися й звисока позирав на різну дрібноту. Він забув навіть про свою колишню садибу, про бабусину піч і про самітну бабусю. Цвіркун був на шарнірі, інакше на жучи — у розквіті своєї слави, й особливо запаморочилася йому голова тоді, коли він довідався, що відомий співак — дрізд хоче написати монографію «Цвіркун і його музична школа».

Але в житті нічого вічного немає. Несподівано співак дрізд не тільки одступився від свого наміру писати монографію про музичну школу цвіркуна, але й лапки свої вмів, сказавши, що цього робити не буде...

Що ж трапилося?

Розповім, чому так сталося.

Як нам уже відомо, найважливішою й найшанованнішою особою у тамтешніх місцях був вітер. Кілька днів і ночей підряд вітер спав міцним сном. Мабуть, йому снілися недобре сні, бо, прокинувшися, він сердито позіхав і почував себе погано. Він зовсім забув про цвіркуна і про свої похвальні слова на його адресу. Та це й не дивно: у вітра немає постійності. Сьогодні він дме з одного боку, завтра з другого, а то й зовсім затихне. Недарма ж кажуть про людей, що міняють свої погляди: у нього сім п'ятниць на тиждень, або — в голові його вітер гуляє.

Було ще темно. Ледь-ледь зазоріло, коли прокинувся вітер. І треба ж було цвіркунові у цю недобру хвилину розпочати свою пісню. Увінчаний славою, цвіркун цвірчав з усієї сили, од цього його пісня втратила свою м'якість і ліричність. Вітер прислухався.

— Кого ж це так рано чорти дратують? — промовив він сам до себе й додав: — Цвірчить, скрипить, як немазане колесо на немазаній дубовій вісці.

Якраз на цю пору там пролітала сова-нічниця.

— А це, ваша милість, цвіркун так співає, — поштовво одназада сова-нічниця.

— Чорт забираї! — зашумів вітер. — Лети, скажи цьому скрипунові, щоб зачнувся!

Сова полетіла, а летачи вигукувала:

— Кі-гі! кі-гі! Хо-хо-хо!

Її завжды було весело, коли хто з близьких або знайомих зривався з високого місця й котився униз. Підлетівши до цвіркуна, сова загалакала:

— Заткнися! Заткнися! Замовни — так сам вітер назавжди!

Сові хотілося наговорити багато більше, але недалекий схід сонця поховав її, і вона поспішала у своє темне дупло. Слови ж її зробили свою справу. Незабаром уся округа довідалася про трагічний випадок з цвіркуном.

Іого почали висміювати і кипти над ним.

— Співак знайшовся!

— Занадто багато взяв собі в голову.

— Знай цвіркунок свій на печі куток!

І ніхто не сказав слова співчуття.

Скривдженій, знеславлений цвіркунчик замовкі, не подавав про себе ніякого знaku. На новій, тепер затихлій, естраді доченався він темного вечора і тихенько, щоб ніхто не бачив, подався до садиби самітної бабусі. Яка ж вона рада була, що її цвіркунчик знову зайняв свою позицію на печі! А коли цвіркун пережив біль свого падіння і зацвірчав, самітна бабуся аж заплакала від радощів.

І це була повна і справжня радість.

Переклад з білоруської.

ТОРЖЕСТВО НАКЛЕПНИКА

Мал. К. АГНІТА

— Хай тепер спробують сказати, що це — моя рука!!!

Великий гараж для Хмільницької МТС возводив Вінницький обласний будівельний трест, яким керує т. Челбанов разом з правою своєю рукою — головним інженером т. Докторовичем.

Аж чотири виконроби за правляли на тому будівництві по черзі. Починав роботу виконроб Атаманенко, продовжував її виконроб Ждановський, довершував виконроб Полубуткін, а завершив виконроб Серовий. Наприкінці минулого літа гараж уже стояв і, здавалося, сотні літ стояти буде. Але трапилося несподіване. Взимку на той гараж налетів невеличкий, але сердитий вітер, дихнув, завив, крутнувся сюди-туди, і нова споруда захіталася, загодалася і з великим тріском завалилася.

Збіглися будівники до гори дров і цегли, скопилися за голови і заходилися один одного питати та розпитувати:

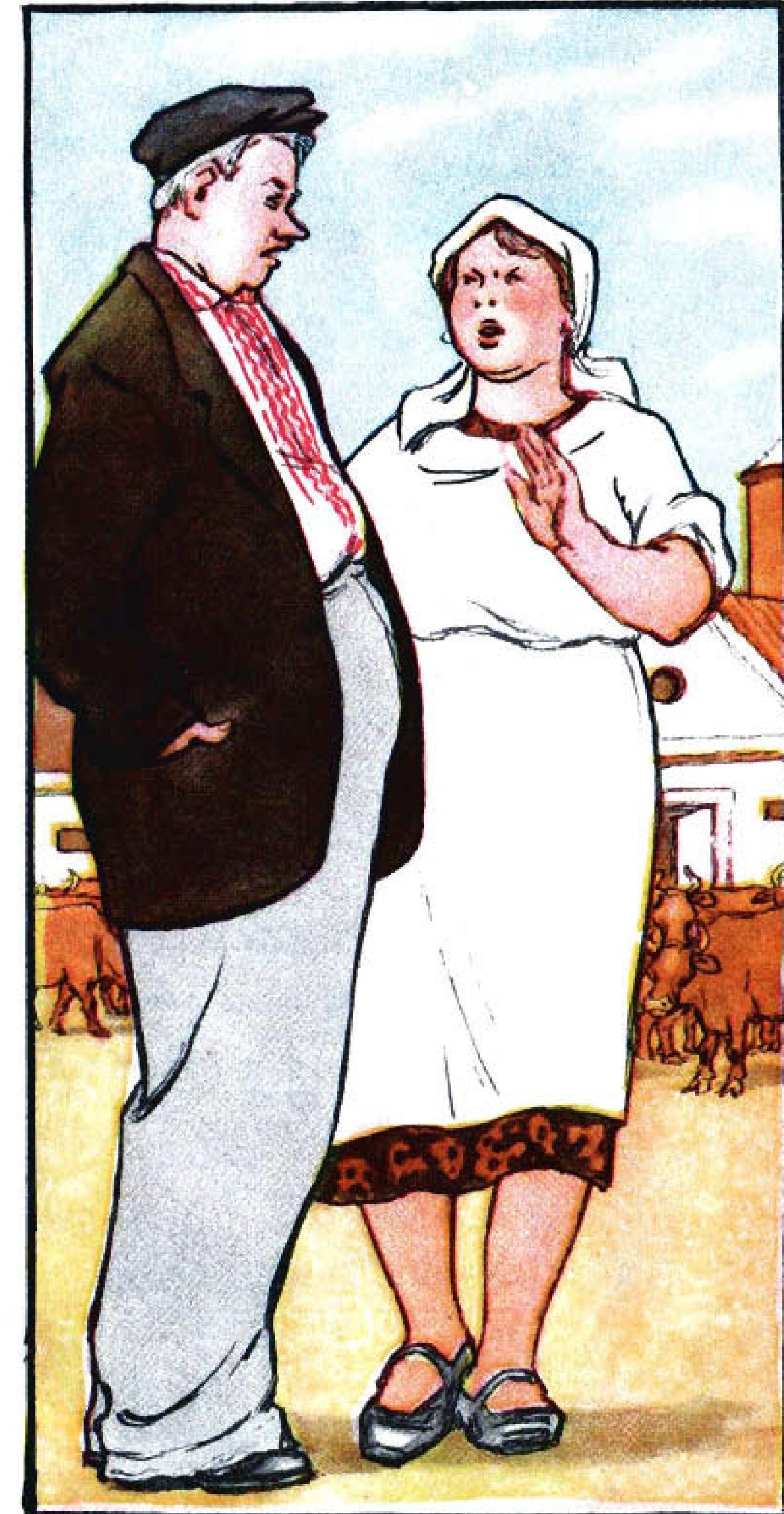
— Хто винен?

Тільки після довгого обговорення, палких дебатів і сварок будівники одноголосно вирішили:

— Вітер — найвинуватіший. Якби його не було, гараж стояв би й досі, як скеля.

Та їй постановили списати на вітер всі витрачені гроші...

Отак відзначились вінницькі бракороби на одному з своїх об'єктів. І як тут не пошкодувати, що досі ще не повіяв на них добрячий свіжий вітер і не повімітав їх з тресту!

Мал. С. САМУМА.

— Стороннім вхід на ферму заборонено!
— А я не сторонній, я ваш зоотехнік!
— Уперше бачу!
— Треба частіше до контори колгоспу ходити...

Як

ПРИЄМНО і радісно знати, що у підмосковних лісах прижились, розплодилися і розгулюють собі привезені сюди із Сибіру плямисті олені, що на Кавказі збільшилося поголів'я зубрів, на річках тридцяти чотирьох областей Радянського Союзу розплодилися колонії бобрів, у бурят-монгольській тайзі число найціннішого баргузинського соболя вже доходить до півмільйона, а залишається його всього тільки кілька тисяч... Добре розплодилися в центральній частині Радянського Союзу — лосі...

Заборона протягом кількох років полювати на Україні сіру куропатку дала свої наслідки: тепер ми скрізь і всюди натрапляємо на численні табунці цієї симпатичної пташки...

Появилися боброві колонії і на Україні. Хоч і поволеньки, а проте розплоджується завезений на Київщину із Середньої Азії фазан.

Там, де дбають про фауну, де охороняють її, — ми бачимо отарки диких кіз, стада диких кабанів, розплодився у нас енот, появилися колонії ондатри...

Добре прижився і розплоджується по колгоспних ставках сиг, завезений до нас із північних озер...

Почали появлятися на Україні лосі...

Значить, можна і свою фауну зберігати і збільшувати, можна і привезену...

Тільки от що: куди нам «вивезти» своїх браконьєрів? Скільки вони завдають шкоди нашому народному господарству?

Ну, от вам: 4 листопада 1955 року на території Буриківської сільради, Смілівського району, Сумської області, з'явився. Прочули про це голови колгоспів — ім. Молотова Федір Іванович Рибалка та його колега — голова артілі «5 за 4» Гри-

СПИНІТЬ БРАКОНЬЕРІВ!

горій Гнатович Циганенко. І зразу обидва на сполох! — «Га-ря-ря! А-та-та! Звір! Лось! Лови його! Держи його!». Десять чоловіків колгоспників з рушницями, кілками, ножами, вірьовками на чолі з Рибалкою і Циганенком, верхи на конях, на велосипедах навипередки кинулися за беззахисною твариною. З 7 години ранку і до 3 години дня по ланах, ярках і перелісках гриміли постріли, лунали війновічні вигуки, аж поки перелякані, змучена, загнана тварина, стрибаючи через рів, спіtkнулася і знесилена впала. Розлючений Рибалка підскочив до неї, вистрілив і накинув на шию петлю... Задавили лося... Ну, оштрафували їх, але хіба в тому справа?!

У січні 1956 року в урочищі «Сидорчине озеро», Шкирманівського лісництва, браконьєри забили лося. Лісник Малишок В. К., що був близько, навіть пальцем не ворухнув, щоб затримати злочинців. Щоправда, наказом по Сумському обласному управлінню сільського господарства Малишка з роботи знято, робітників Шосткинського лісгоспу покарано і т. д., та проте браконьєрів не меншає і каїнова іхня робота не припиняється.

6 серпня 1954 року об'їждчик артілі ім. Рози Люксембург, Шосткинського району, Сумської області, Гусаков В. Ф. убив з рушниці лося, пояснюючи це тим, що він думав, що то вовк. Гусакова було відповідно оштрафовано, але нарсуд Шалигинського району не знайшов провини, бо, мовляв, Гусаков убив «невідомого звіра».

«Мені показалося, — пише Гусаков, — що це звір (вовк)». Нарсуд повірив Гусакову, хоч свідчення Гусакова більше походили на «свідчення» того ковбасника, що робив ковбасу з конини навпіл з рябчиком: один кінь, один рябчик.

Нічого не відіш — суду видніше, хоч лось схожий так на вовка, як тролейбус на каламашку.

Ви помітили, що всі три лосі загинули на Сумщині. Колись мої земляки, сумчани, прославились були тим, що не пропускали на північ кукурудзи, а тепер вони з півночі не пускають до нас лося.

Доведеться лосям, мабуть, пробиватися на Україну іншими шляхами, — не через Сумщину...

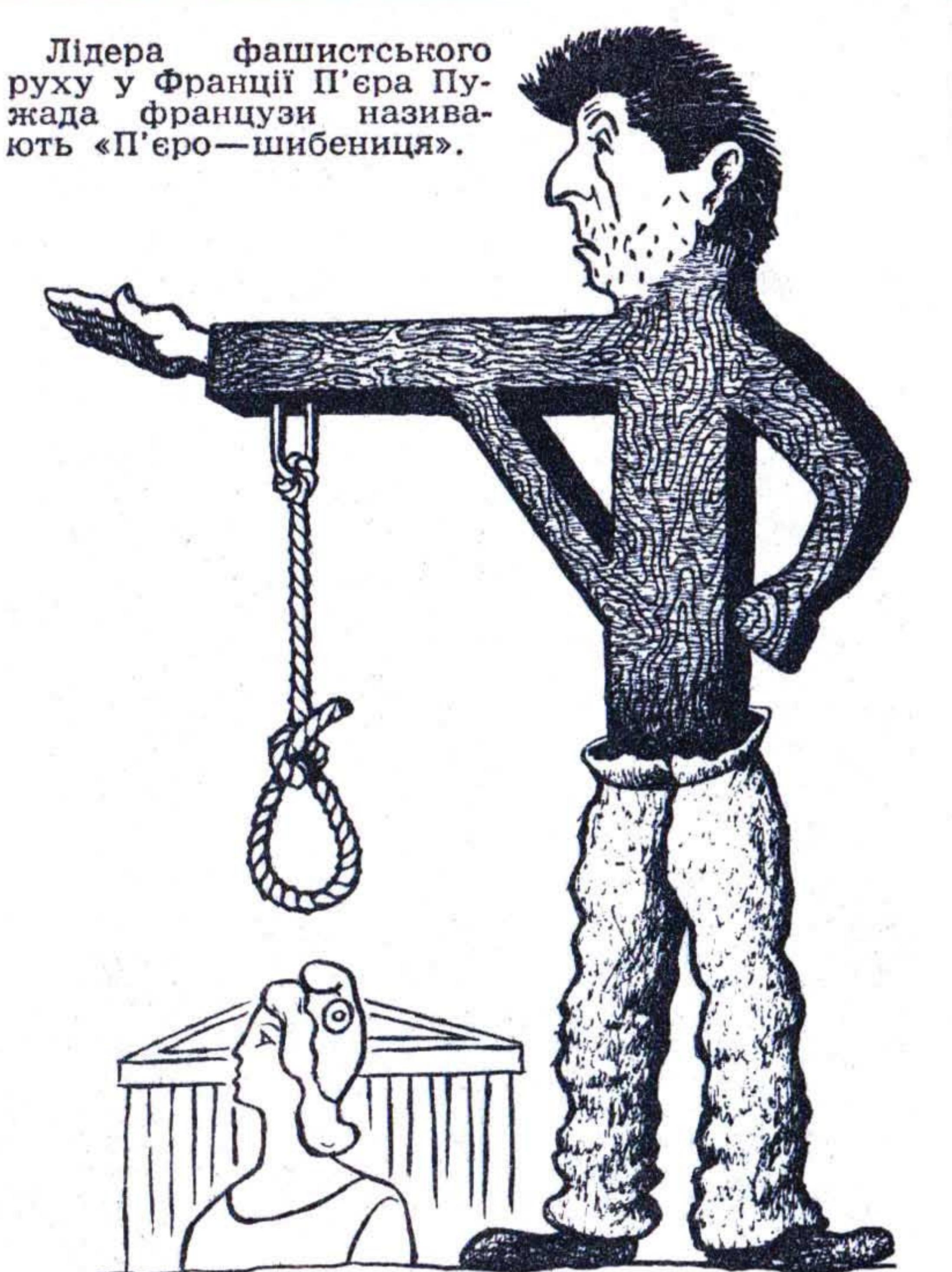
...Не раз уже і говорилося, і писалося про порушення браконьєрами строків полювання, про те, що зухвалий браконьєр полює в місцях, де полювати заборонено: йому аби вбити, аби знищити дичину.

18 лютого 1956 року в Дуброво-Ленінському лісництві, Першотравневого лісгоспу, затримали двох браконьєрів Омельчука Г. П. і Палія В. Р. Як відомо, з 1 лютого полювати забороняється, але браконьєрам закон не писаний, та ще коли Омельчук батько працює лісником! Своя рука — владика. Лісник, замість стояти на сторожі закону, сам сприяє беззаконству.

Дуже часто безвідповідальні директори багатьох підприємств дозволяють випускати в річки отруйні відходи і нищать рибу. Адже знає керівництво Слов'янського хімічного комбінату про радянські закони, а проте навесні і восени 1955 року труїло рибу в Північному Дніці. 8 березня 1956 року Слов'янський хімкомбінат знову отруїв воду в Північному Дніці.

Коли ми даватимемо волю браконьєрам і безвідповідальним керівникам підприємств, то дичину ми бачитимемо тільки по зоосадках, а рибу — в акваріумах.

Остан ВИШНЯ.

Василь КОЗАЧЕНКО

ЯК ПОЧИНАВ СВОЮ КАР'ЄРУ МАТВІЙ ЛІЗОП'ЯТ...

[УРИВОК З ПОВІСТІ]

За рік до початку першої світової війни Матвій Парфентійович Лізоп'ят, виключений, незважаючи на щедрі батьківські «гусаки», з гімназії, сформувався цілком і остаточно.

Щоб дати його викінчений портрет того періоду, звичайних слів не вистачить. Тут можуть допомогти лише епічні, народні вирази. Про такий зріст, який був у Матвія Парфентійовича, кажуть: келебердянська верста. Таку, зарослу на два пальці салом, потиличко звати карком. А таку червону, відгодовану піну характеризують прислів'ям: «тако морди навіть він за три дні не обкаляє...» Додаєте до цього невеличкі, холодні, «кабанячі» очі, низький лоб, над яким звисає густа чорна щетина, і картина буде викінченою. Картина, перед якою зупинився б у захопленні перший-ліпший нинішній «атомний» генерал.

Розмірковуючи над долею своєї «дитинки», яка дійшла літ призовного віку, старий Парфентій Саливонович Лізоп'ят сказав:

— Ех, не вийшло з тебе, Матюшо, вчоного, підеш, мабуть, синку, в царські ахвицери. Дивись, колись і нам пригодиться...

Матвій Парфентійович не заперечував.

Старий десь купив фальшиве свідоцтво про закінчення гімназії і з ним, через знайомого військового начальника, влаштував синка «вільноопреділяючимся першого розряду» до полку, що стояв у Єлисаветі.

Служба Матюші видалася не велима важкою. Мати не забувала про сина. Роз'яснюючи на той час і черстве батьківське серце. Отже, гроши водилися. Ті гроши, в свою чергу, пом'якшували тверді військові серця не лише надстрокових унтерів та штабних писарів, але й самого ротного фельдфебеля Сливі...

Все йшло добре і, можливо, що й дослужився б колись Лізоп'ят до первого офіцерського чину. Але вибухнула війна і застала його всього-навсякого унтером.

Почувши про війну з Німеччиною, Матвій Парфентійович, незважаючи на свою благорійську статуру, весі похові і з жахом подумав:

— Пропав! Заженуть мене тепер у самісіньке пекло чортам на роги.

Однак, напочатку йому пощастило. Більшість офіцерів та унтерів, а з ними і Матвій Парфентійович, виряджені полк на фронт, залишилися на місці. Замість старих солдатів щодні тепер прибували сотні, тисячі мобілізованих. Усім їм, перед тим, як відсліти в м'якорубку війни, потрібно було дати хоч скій-такій лад. Змінивши номер та особовий склад, полк став зватися резервним, запасним. Матвій Парфентійовича настановили взводним. Та це його все ж тішило мало. Заганяючи до сьомого поту неповоротких наспіх переодягнутих у військову форму селюків на площі перед казармами, мандруючи з полігона й на по-лігона, Лізоп'ят думав лише про одне: от-от міне визначені термін, селюки так-сяк навчаться не збиватися з ноги, дізнаються, що гвинтівку треба заряджати не так, як мисливську рушницю, і... бери, Лізоп'ят, свій взвід і катай з черговою маршовою ротою просто під німецькі набої «за веру, царя і отечество».

Цар і віра, правду сказати, мало обходили Матвія Парфентійовича. А слово «батьківщина», випливачи з колишнього виховання «самостійникам» дядька Уласа, виховання, яке племінникові припало до душі, асоціювалося у нього, головним чином, з батьківським хутром та власною шкурою. І от за ту шкuru, більше навіть, як за «самостійний хутрі», і тримтів зараз бравий візводний, вживуючи усіх можливих і неможливих заходів до того, щоб якнайкраще прислужитися начальству і якнайдовше затриматися у резервному полку. І поки що йому таки щастливо батьківськими карбованцями, старими знайомствами і щедрим рукоприкладством до солдатських зубів утримався на поважній відстані від гарматних залів і кулеметних черг. Та відстань та з кожним днем катастрофічно скочувалася і надій дедалі ставала все менше...

— Ex, не зносити голови,— зіткав про себе Матвій Парфентійович.— Дістанеться-таки батьківський хуторець (який,

до речі, на той час уже виріс до трьохсот десятин) якомусь чортові пухлому...

І от, справді, йому-таки прийшлося, як кажуть, гузном до спини. Не вислуживши й першого весняного року в запасному полку, одержавши попередження, що з черговою маршовою ротою, десь за тиждень, має відбудти на фронт і сам пан взвіодні. Всі засоби було вичерпано, не допомагало вже нічого. Матвій Парфентійович з горя запив...

І все ж порятувону прийшов. Прийшов майже останньою хвилини і звідтиля, звідкіля, правду сказати, Лізоп'ят його й не сподівався. Біз відкіль ж йому було знати, що десь у надто високій і ще більш таємній інстанції полковнику у блакитному мундирі виклике до себе молоденького ротмістра у такому ж мундирі, і вони довго копатимуть у якихось паперях, перетасовуватимуть нумерації полків та дівізій, перерахуватимуть десятки й сотні якихось неймовірних не то прізвищ, не то прізвищ, турбуватимуться тим, що небезпека все збільшується, а сітка, як на такий час, надто ріденька, і, зрештою, витягнуть на світ божий і його — «цирого самостійника» в душі військового Матвія Парфентійовича Лізоп'ята...

Молоденький ротмістр, підправивши жовто-руді, напахчені вусики, прочитає: «Батько — з так званих «сіріх баронів». «Чумазій», одне слово! На сьогодні — триста десятин власної землі. Настрої в родині сепаратистські. Рідний дядько — студент кіївського комерційного — явний мілорадський сепаратист, послідовник професора Грушевського, має звязки з Галичиною. Тепер — адміністративно зісланий, як можливий агент Австро-Угорщини. Сам — людина без моральних устоїв і твердих принципів. Недовгий гімназист. Виключений з вовчим білетом. Має фальшивий атестат зрілості. Боягуз. Дуже боїться потрапити на фронт...»

Тоді полковник постукає олівцем по столу і скаже:

— Ну, що ж, ротміstre, благословляю... Матеріал вартий уваги. Читайте, хто там у вас є...

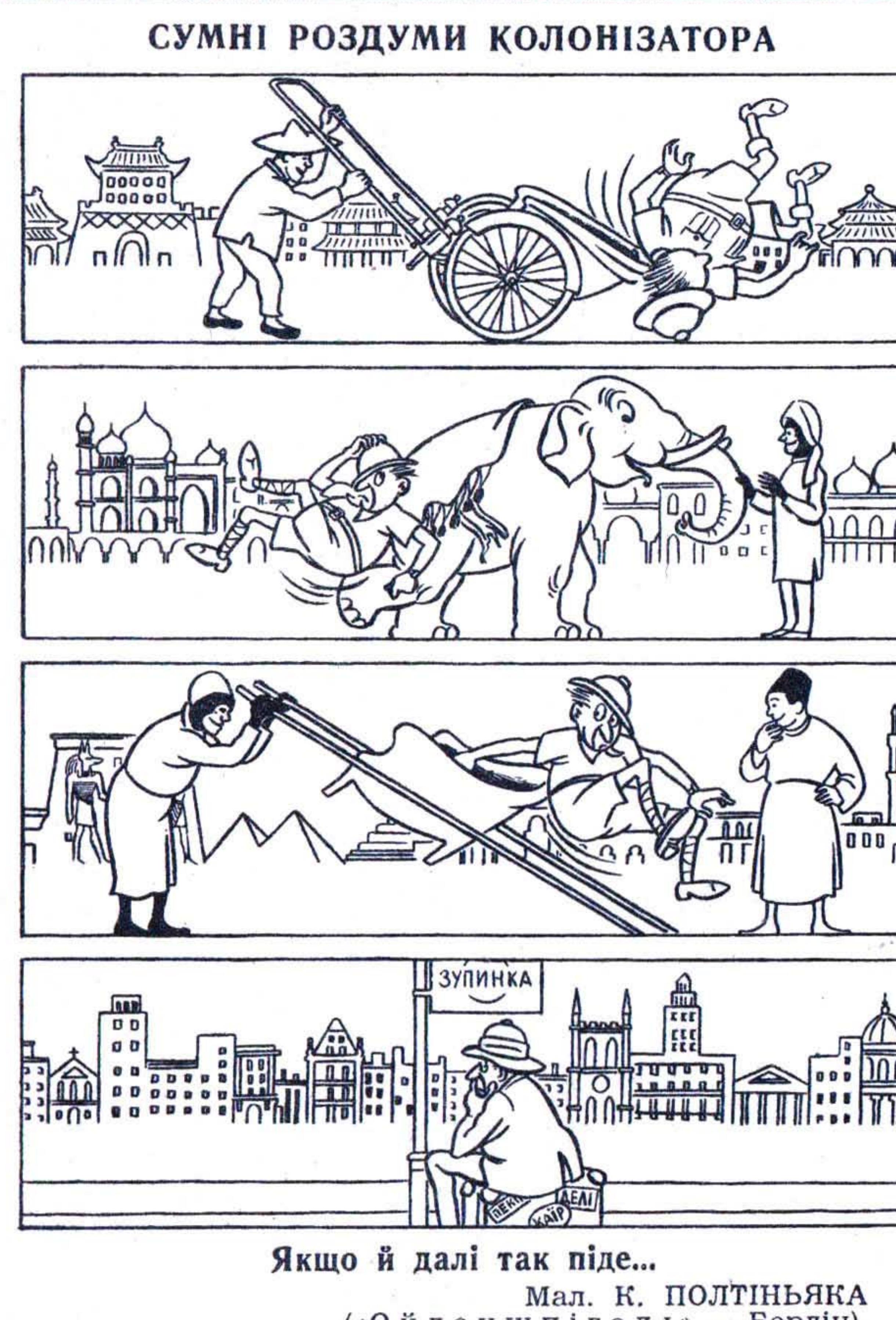
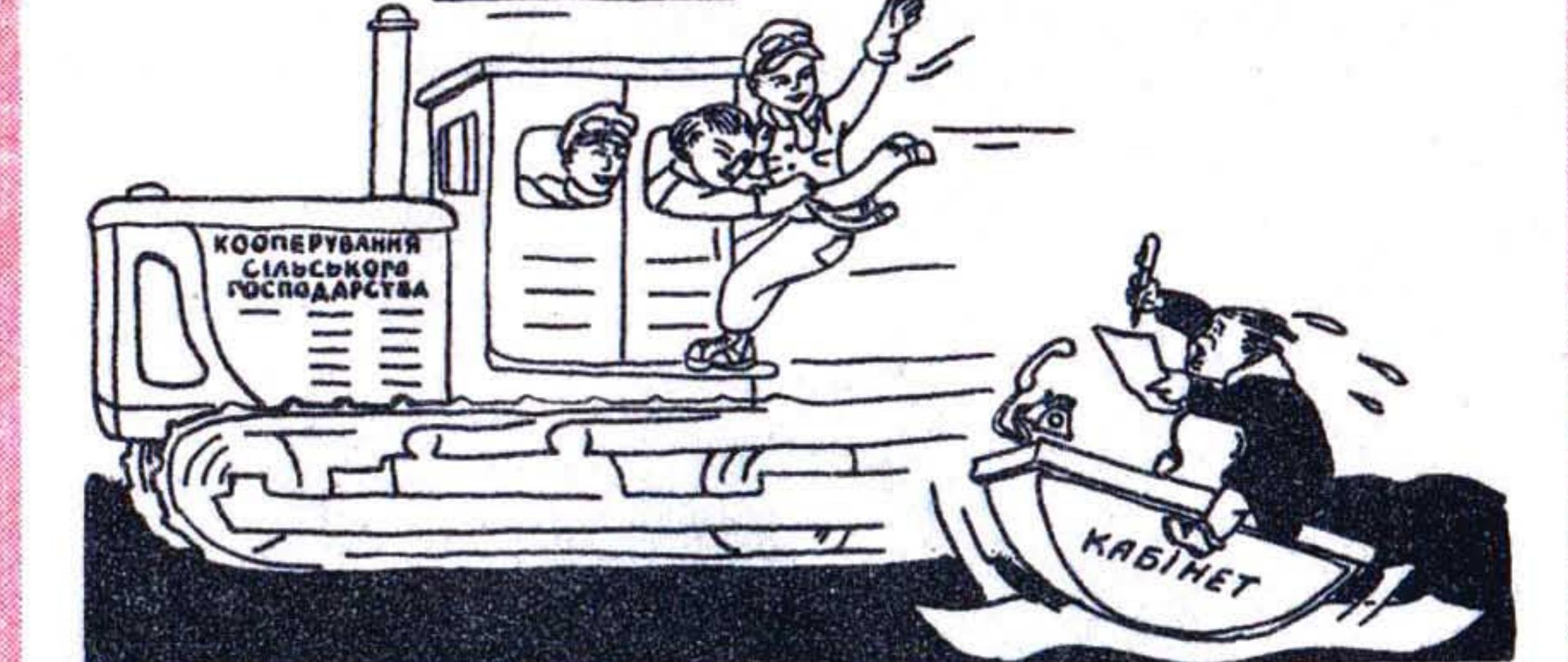
...І от, десь напередодні відправки на фронт, молоденький ротмістр з'являється в полковій канцелярії. Туди ж викликують і Матвія Парфентійовича. І двері за ним щільно причиняються. Побачивши блакитного мундира, Лізоп'ят обливається потом, іст' начальство витріченими очима, витягається в струнку і особливо ретельно пристукує закаблучками. Однак молоденького ротмістра, видно, мало цікавлять ті військові церемонії, і ще менше — старанність Лізоп'ята.

— Сідайте, пане Лізоп'ят, — звертається він якось уже зовсім по-цивільному, загадково, навіть таємниче, посміхаючись. — Так... Сілі... Зручно вам... Тепер скажіть — де й коли вас завербовано в австрійські шпигуни?

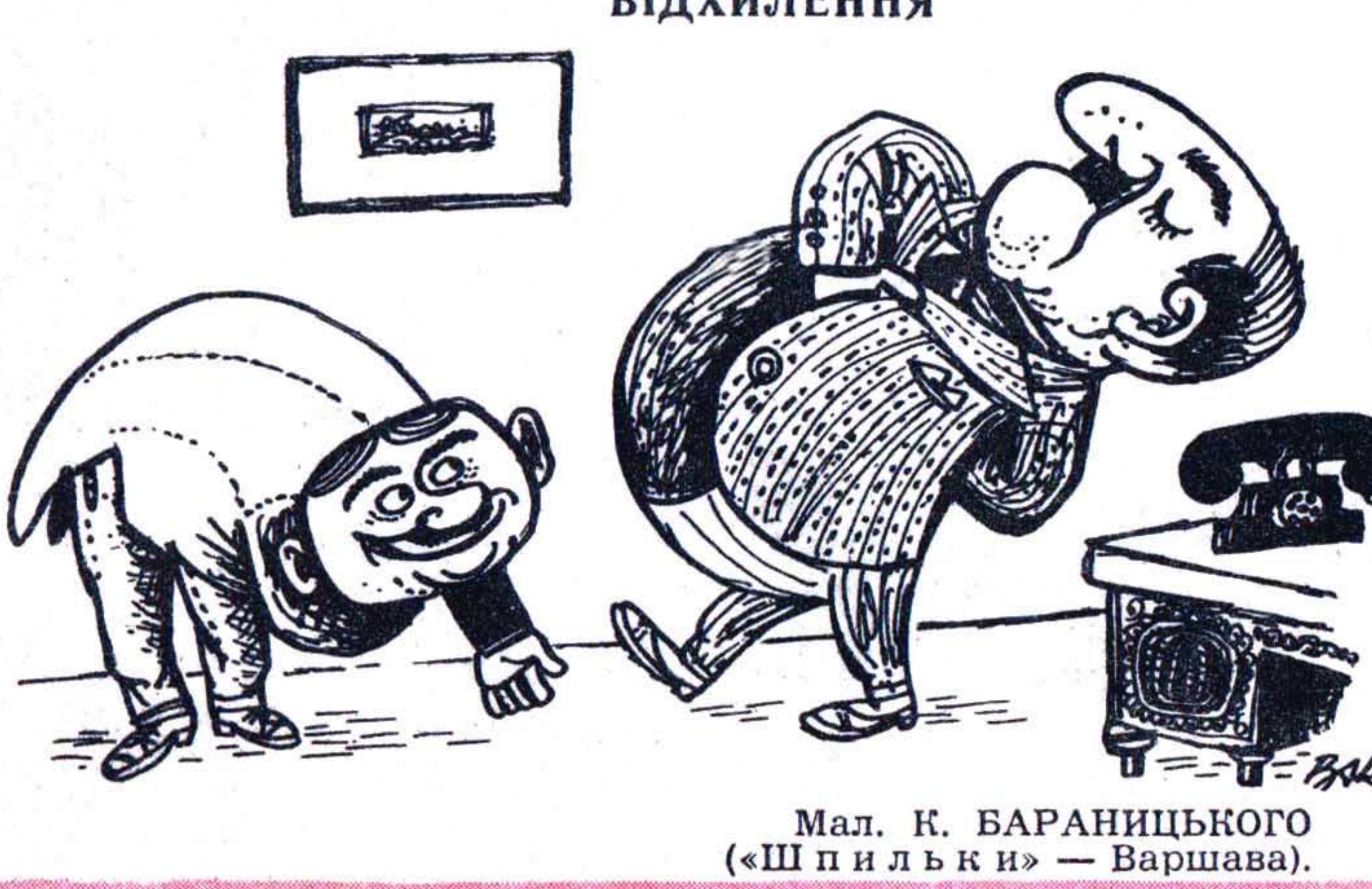
Лізоп'ят скоплюється, як ужалений, і знову пристукує закаблучками:

— Вввашше благородіє!.. Нікак нет, ваше благородіє! З червоного він стає білим. «Оце то так, — думає розгублено. — Краще б уже на фронт».

Ілюстрації С. САМУМА.

ВІДХІЛЕННЯ

[УРИВОК З ПОВІСТІ]

А ротмістр, ніби й не потребуючи його відповідей, пригомшуве запитаннями:

— Ти знаєш, що твій заарештований дядюшка, Улас Безпальченко, все нам розповів?

— Нікак как нет!

— З ким у полку вів сепаратистські розмови з метою відриву так званої України від Російської імперії?

— Нікак нет..

— Де дістив фальшивий атестат зрілості? Які ще підроблені документи маєш?

— Нікак нет, вваше брррр...

— А на фронт не хочеш? Не хочеш воювати за віру, царя й батьківщину?

— Нікак нет, ввввв... — зовсім стерявши бельзочко Лізоп'ята.

— Ах ти ж, товарюка!

Кілька гучних ляпасів вилясками розходяться по кімнаті.

А Лізоп'ят стоїть, навіть не поворухнувшись, як пень, до смерті наляканий і пригомшнений. Поки сліди ротмістровських пальців поволі сходять з його м'ясистих щік, намагається збагнути, що й до чого... «Атестат... I навіть про фронт...» — з натугою думає він. «Дядько! Невже ж дядько?»

А ротмістр тимчасом падає на стілець і західиться від гучного, веселого реготу. «Хто ж тут зажеволів? Я — чи він?» — здивовано думає Лізоп'ят.

— Хто такі соціал-демократи більшовики, чув? Що всі вони німецькі шпигуни — знаєш? — висміявшись, нарешті, знову запишує ротмістр.

Опікішсь на «нікак нет», хитрий Лізоп'ят відповідає на цей раз обережно:

— Так точно, нікак нет!

Біс же його знає! Може, цей божевільний ротмістр звінчутав його ще і в з'язках з більшовиками?

— Більшовики найперш і найбільш вороги царя і всієї нашої імперії. Вони хотіть, щоб ми програли війні, хочуть підняти бунт і відібрати все, що в кого є. От у твого батька триста десятин. Відберуть все. Віддадуть голоті! І вони не сидять, склавши руки. Вони — скрізь. В армії, в флоті, на заводах. Вони воюють проти тебе і проти мене... «Оце вже чогось іншого», — з полегшенням думає Лізоп'ят. — Точнісно так і дядько Улас говорив. І не давши докінчити ротмістрові, не сподівався, на все горло гаркає:

— Так точно, ваше благородіде!

— От бачиш... Значить, з більшовиками треба боротися всім нам спільно. А ти... Та сідай, чого ти стовбичиш? Сідай біжче.

Гнів несподівано змінюється на милість. Несмілива надія закрадається в груди Лізоп'ято, а з нею приходить і боязка радість: «Пронеси, господі!»

— Хочеш спокутувати свої гріхи перед государем імператором!..

— Так точно, ваше благородіде!

— ...і до того ж залишитися в тилу... Та сиди!

— Так точно, ваше благородіде!

І от поволі з'ясовується, що й до чого. Робиться ясним, куди гне цей божевільний ротмістр. І треба ж було розводити отаку веремію та ще й битися! Так би одразу й казав! Підслуховувати і виловлювати більшовків і всіляких інших ворогів царя у полку! Повідомляти про все підслухане! Йому — хай навіть і українському сепаратистові, хазяїському синові — та жаліти всіляких отих голодранців, хай навіть і своїх же українців, які і сплять та його земельку у сині бачать? Та так би й відразу! Чи то він, Лізоп'ят, не знає, хто йому ворог? Та чи ж йому не хочеться залишитися в тилу? Та в штрафніх, у Сибіряку! На шибеницю!

На палю, як ото ще дядько Улас колись казав...

— Так... Тепер, пане Лізоп'ят, підпиште про вся випадок, щоб розмова наша залишилася в таємниці, оцей папірці. Всі донесення передаватимете фельдфебелеві Сливі. Матимете кличку... — Ротмістр замислився і потім широко посміхнувся. — Ну хоч би «гімназист». У з'язку з деякими обставинами вашої біографії, вона буде зовсім до реї.

— Так точно, ваше благородіде! Радий старатися вашиши...

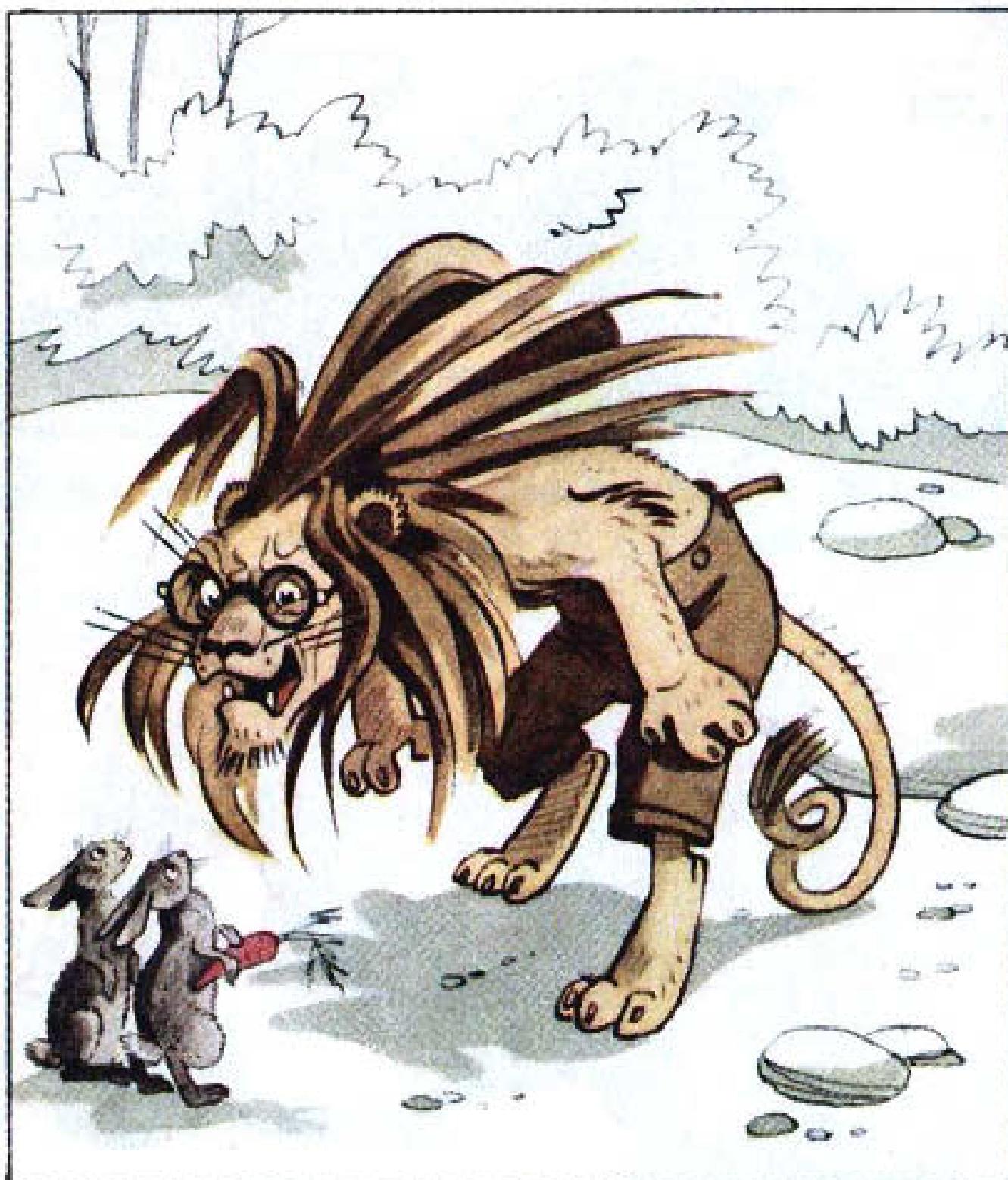
— Та не кричіть ви так. Не в лісі, — скривися ротмістр...

— Покорніше благодарю, ваше благородіде!..

МАЛЮНОК-БАЙКА

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

Лев. — Що?! Мене критикувати?..

...Побудьте самі в моїй шкурі.

Мал. З. ТОЛКАЧОВА

— Ти що ж це, халамиднику, ходиш уже в школу, а не знаєш, що недокурки треба кидати в урну!?

Чретяя сторона

У Чернігівському обласному фінансовому відділі народилася помилка. Якась друкарка вдарила легковажним пальцем не по тому клавішу, і зарплата завідуючого Прилуцьким районним відділом охорони здоров'я миттю збільшилася на сто карбованців. Дізнався про це завідуючий Прилуцьким відділом Давид Юхимович Сан і захвилювався. Двадцять п'ять місяців завідував райвідділом і кожного місяця втрачав по сто карбованців! Заходився Давид Юхимович і подався до суду. Судя прилуцький т. Шекера побачив, що чоловік дійшов до того, що сам на себе позов складає, і, недовго думаючи, виніс вирок: стягнути з Прилуцького райздороввідділу на користь його завідуючого різницю в зарплаті за 25 місяців — 2500 крб.

Оскільки на цьому посту до Сану побували ще громадяни Затхей, Дрешер і Чернявська, то й вони звернулися до суду, і йм щиро сердій Шекера присудив кому по дві тисячі, а кому й більше...

Довідався про надзвичайну щедрість прилуцького судді завідуючий медпунктом Ладенської селищної Ради Пучков і вирішив висудити й собі різницю в зарплаті. Шекера йому присудив 5.520 крб.

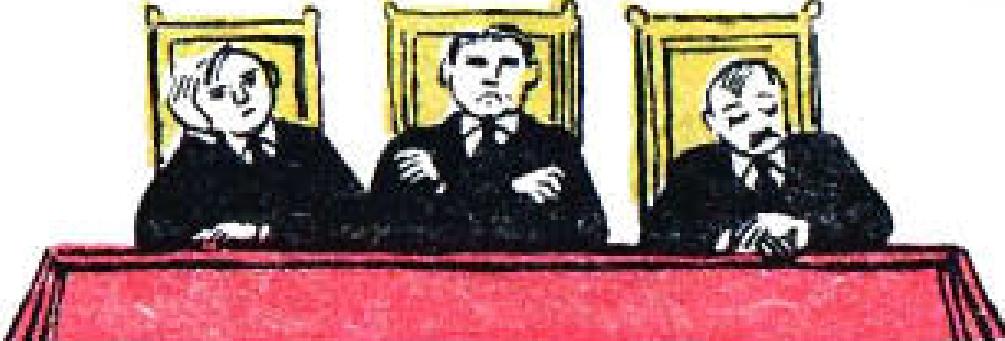
Залишилися всі задоволені, крім Чернявської, якій Шекера присудив виплатити різницю тільки за три місяці. Громадянка Чернявська, вбачивши в цьому велику кривду, звернулася до обласного суду. Там її скаргу розглянули, затвердили вирок, що й пояснили, що різниця в зарплаті виплачується лише за останні три місяці роботи. Крім того, з'ясувалося, що ця різниця в зарплаті ніяка не різниця, а помилка друкарчого пальця.

Тут би обласному судові та й замислитися, за віщо й про віщо громадянам Дрешерові, Затхею, Санові та Пучкову виплачено понад 12 тисяч карбованців з державної каси. Чи не тому, що судя Шекера діяв механічно, як друкарчин палець?

Але в обласному суді мудро вирішили: оскільки сторони цього питання не порушують, то й йому, обласному судові, як третьої стороні, нема підстав справи переглядати.

Отак в цій некрасивій судочинній історії обласний суд виявився третію, споглядаючи стороною, яка розмістилася у затишній стороні від державних інтересів.

П. РЕПІН.

ГОРДІЙ- ТОРОХТИЙ

Ви не знаєте Гордія?!
Познайомлю вас тоді я:
У районі в нас Гордій
Знаменитий «торохтій».

Як дорветься до трибуни,
То на декілька годин.
Не помітить, як у залі
Залишається один.

Красномовно він говорить,
Руку вгору підніма,
А прислухаєшся краще —
Алілуйщина сама.

— Ми всі труднощі поборем!
Ми крокуємо вперед!.. —
Як розійдесться — не спиниш:
Строчить, наче кулемет.

Ох і любить говорити
В загалі! А зокрема —
Щоб місцеве щось згадати,
Фанти дати — так нема.

Просто він переливає
(Як пішло уже на те)
Із пустого у порожнє,
Із порожнього в пусте.

Виступає — кида погляд
Над людьми, у далечіні.
— Залучити!.. Охопити!..
І піднімати на височіні!..

І поглибити!.. І розширити!..
І добитися мети!.. —
А із залі чути голос:
— Слухай, ти! Не торохти.

Був із місяць він завклубом
І щодня в нім виступав.
Бідна молодь: танцювати
Тридцять днів не мала прав.

А прийняв радіовузол —
Мікрофон включив і ну
Торохтіти в кожній хаті,
Мов горохом об стіну.

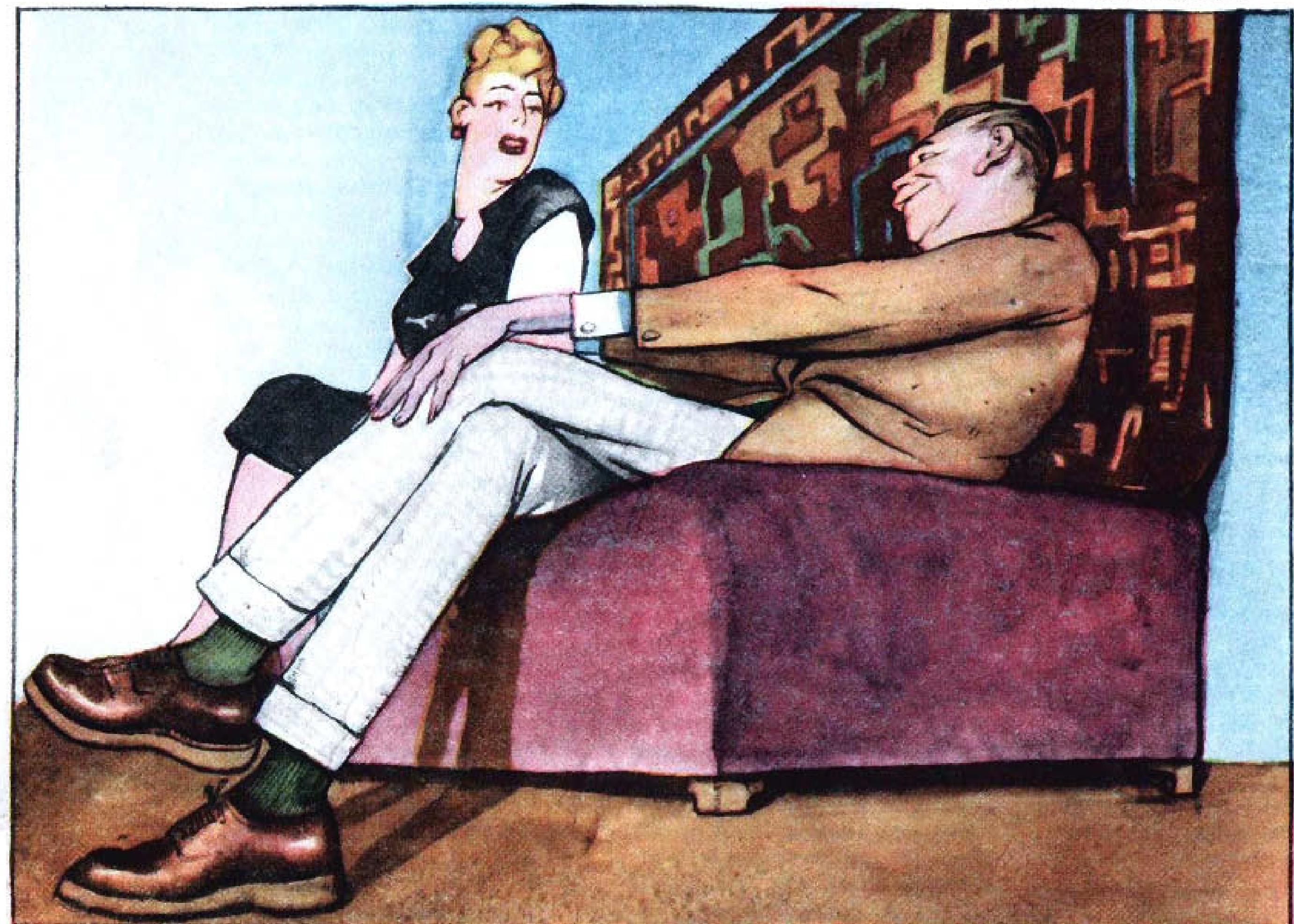
Та й на цій новій посаді
Не діджався він хвали:
Кажуть, люди через тиждень
Репродуктори зняли.

Як почуете такого,
То, щоб час вам зберегти,
Не соромтеся — зупиняйте:
Год вже! Не торохти!

Валентин ЛАГОДА

ДРУГ ДІТЕЙ

Мал. В. ЧЕКАНЮКА.

— Ви любите дітей?

— Звичайно! Аліменти я завжди сплачу ретельно.

Мал. К. АГНІТА

Жени на Тернопіль!

Людина із найскромнішими потребами, потрапивши в райцентр Великі Борки, втрачає рівновагу.

Захоче людина з дороги помітися. А де? Бані в райцентрі нема. Захоче вона відпочити — готелю теж нема. Навіть поголитися людина там не зможе. Про обід нехай і не думає — чайної не знайде. Може, захоче піти до Будинку культури? Нема й будинку.

Сутужно доводиться людям у такому райцентрі.

Та не всім. Дехто знайшов вихід із скрутного становища. Наприклад, голова райвиконкому Михайло Павлович Радіонов і секретар РК КП України Пилип Васильович Борисенко. Як тільки настає субота, вони сідають із своїми домочадцями в машини і командують:

— Давай на Тернопіль!

У Тернополі, звичайно, не те, що у Великих Борках. Там помітися, поголитися і пообідати можна.

На будівництво побутових та культурних закладів у Великих Борках кошти виділяють, але вони не використовуються. На це є своя причина.

Почали будувати у райцентрі лікарню. Будували не дрімали: першого року фундамент заклали, другого року матеріал заготовували, а третього року вирішили перевірити... Проте на будівельному майданчику робота не затихла — хто тільки умів і як тільки зміг розтягав заготовлені матеріали. Помаленьку розтягли. Фундамент поки що залишився.

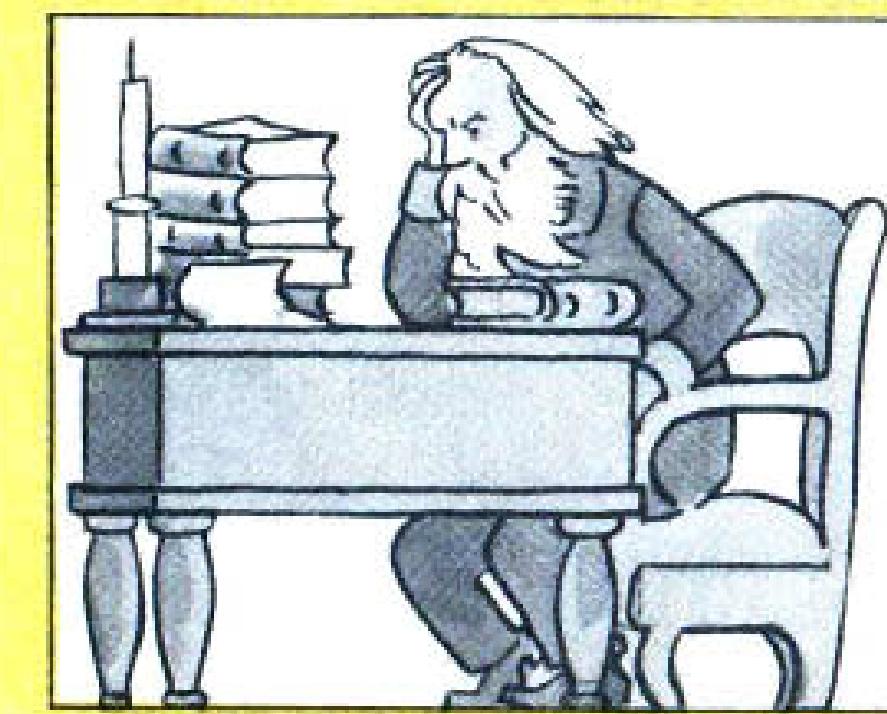
— Ну, як же ти його будуватимеш, як воно не будеться? — сказали після всього керівники районних організацій. Сказали і руки склали.

Будувати — зайву мороку мати. Звичайно, легше в суботу подати шофера команду:

— Жени на Тернопіль!

ВЕЛИКІ ВІДКРИТТЯ
(Коротка довідка)

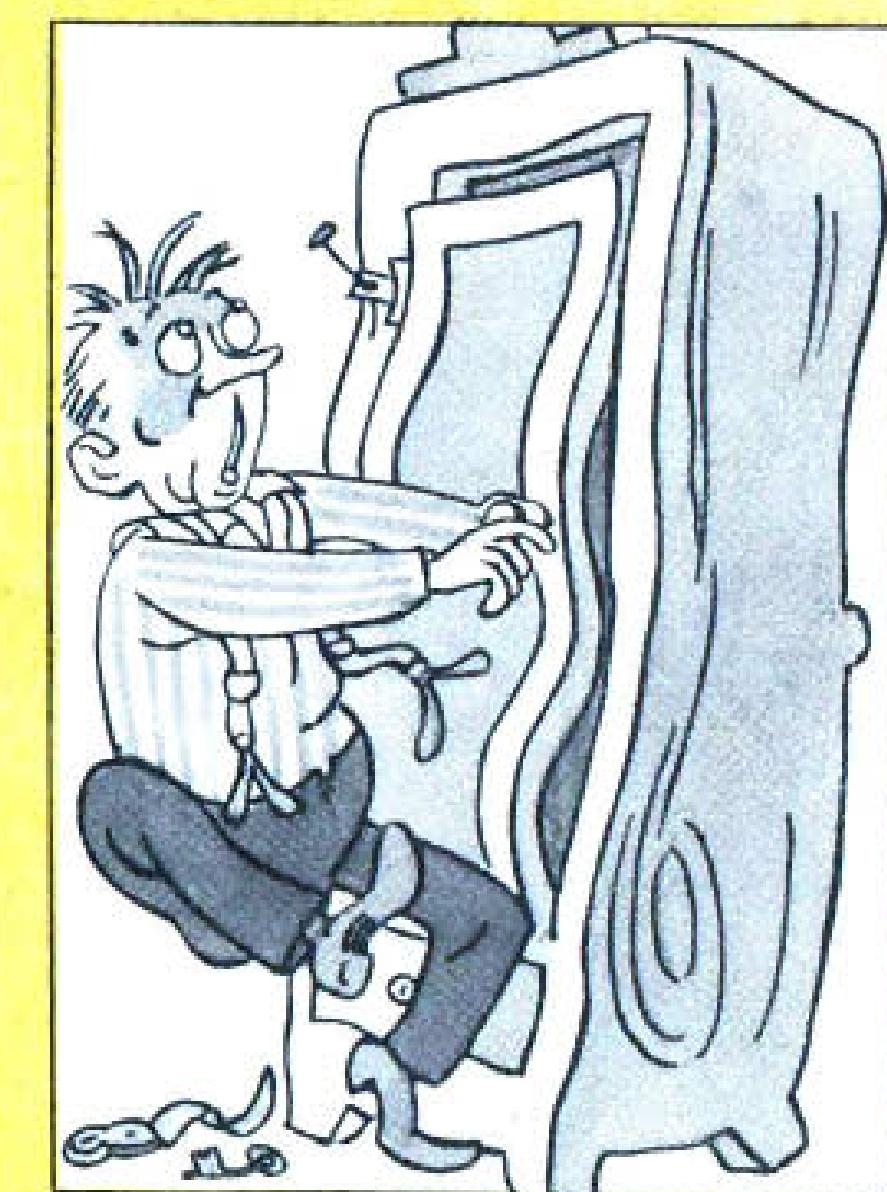
Мал. БЕ-ША

Менделєєв працював багато років, поки відкрив періодичний закон хімічних елементів.

Кілька років потрібно було Ньютону, щоб відкрити закон всесвітнього тяжіння.

Чимало часу вбив і Семен Іванович Степаненко, поки йому пощастило відкрити нову шафу.

З Чорноморських картинок

Туристи, що плавають по Чорному морю, іноді запитують:

— Що то за дивовижні споруди гойдаються на хвилях — чи трапи загиблих пароплавів, чи уламки старовинних каравел і бригантин?

А гіди їм пояснюють:

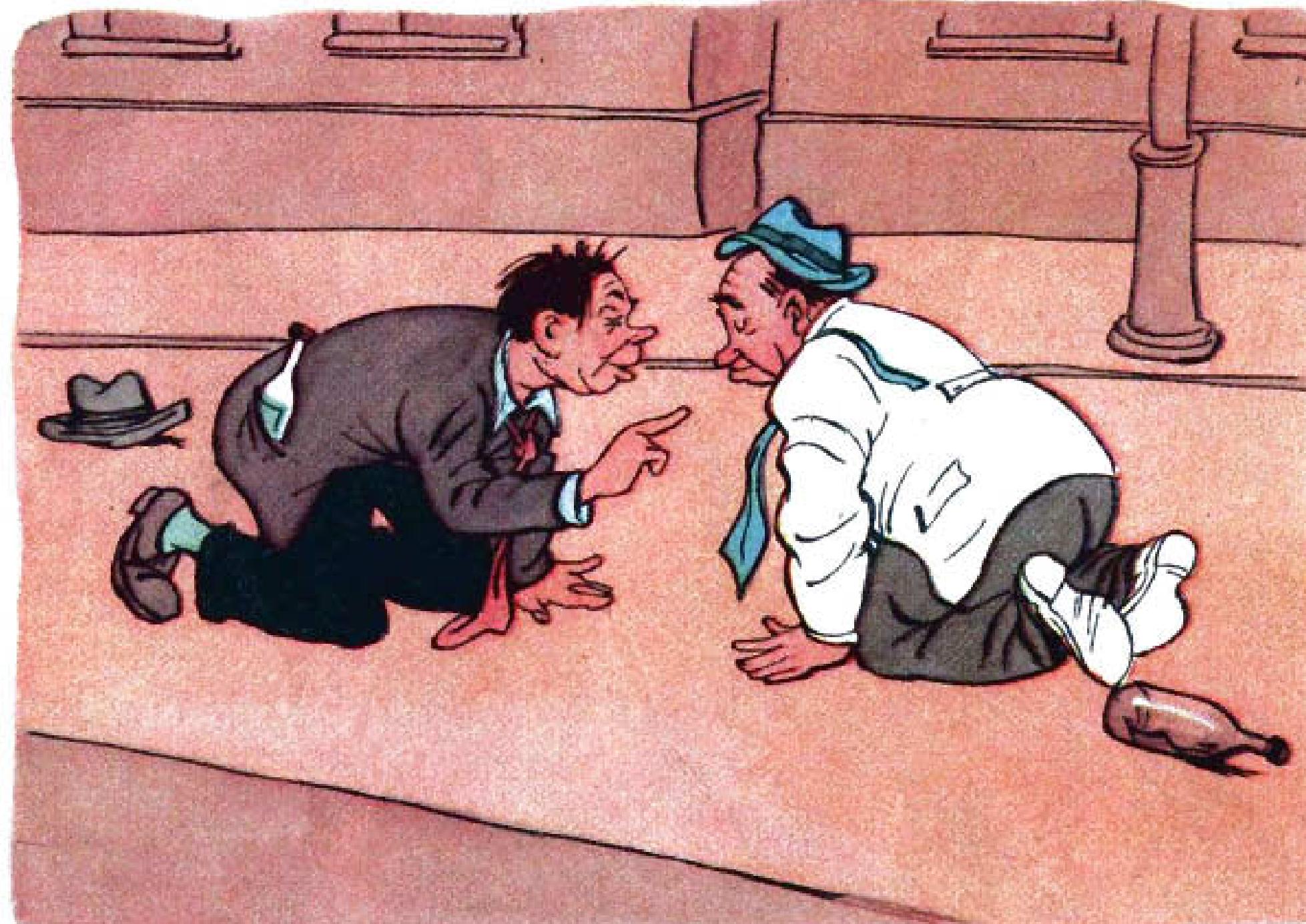
— Ні, то мости з Первомайська, райцентра Миколаївської області. Були ті мости перекинуті через ріки Буг та Синюху. Щороку їх там будують за принципом «стук-грюк, аби з рук», і щороку весняні води виносять їх на простір морських хвиль. У Первомайську вже й пісеньку про ті мости склали:

Розкинулось море широке,
А нам доведеться бresti,
Bo в море тікають щороку
Усі первомайські мости!

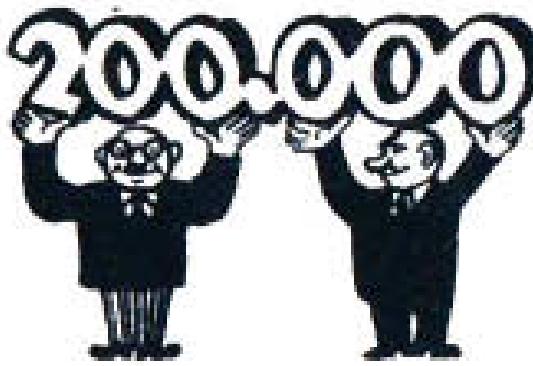

ЯКЕ ІХАЛО, ТАКЕ Й ЗДИБАЛО...

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА.

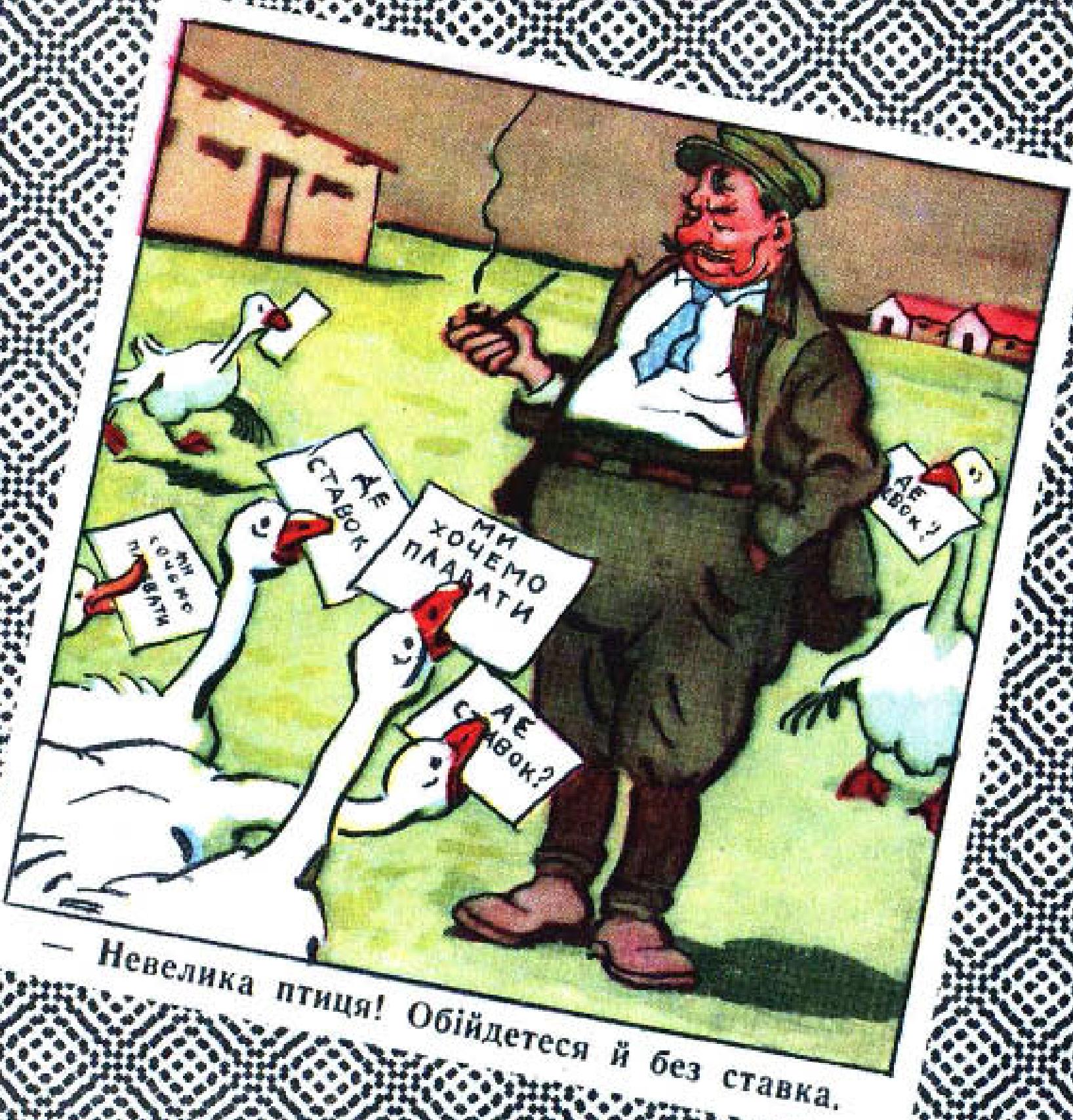
— Ач, нализався! На твоєму місці, голубе, я давно пішов би додому.

— Доки ти будеш брехати, що я мед краду?!

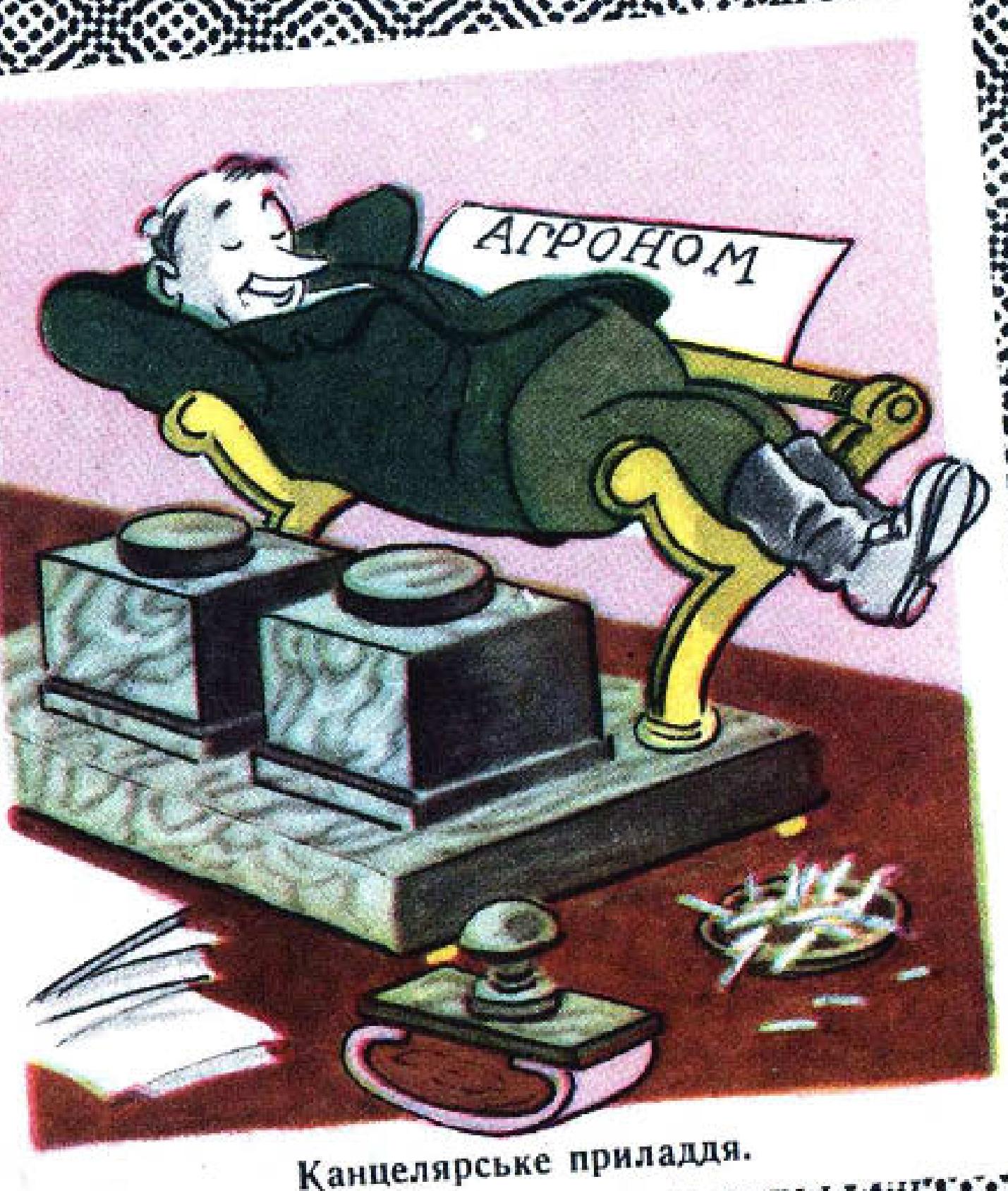
Редакція випустила нову серію карикатур для оформлення колгоспних, радгоспних і МТСівських стінгазет. Вміщуємо кілька малюнків з цієї серії.

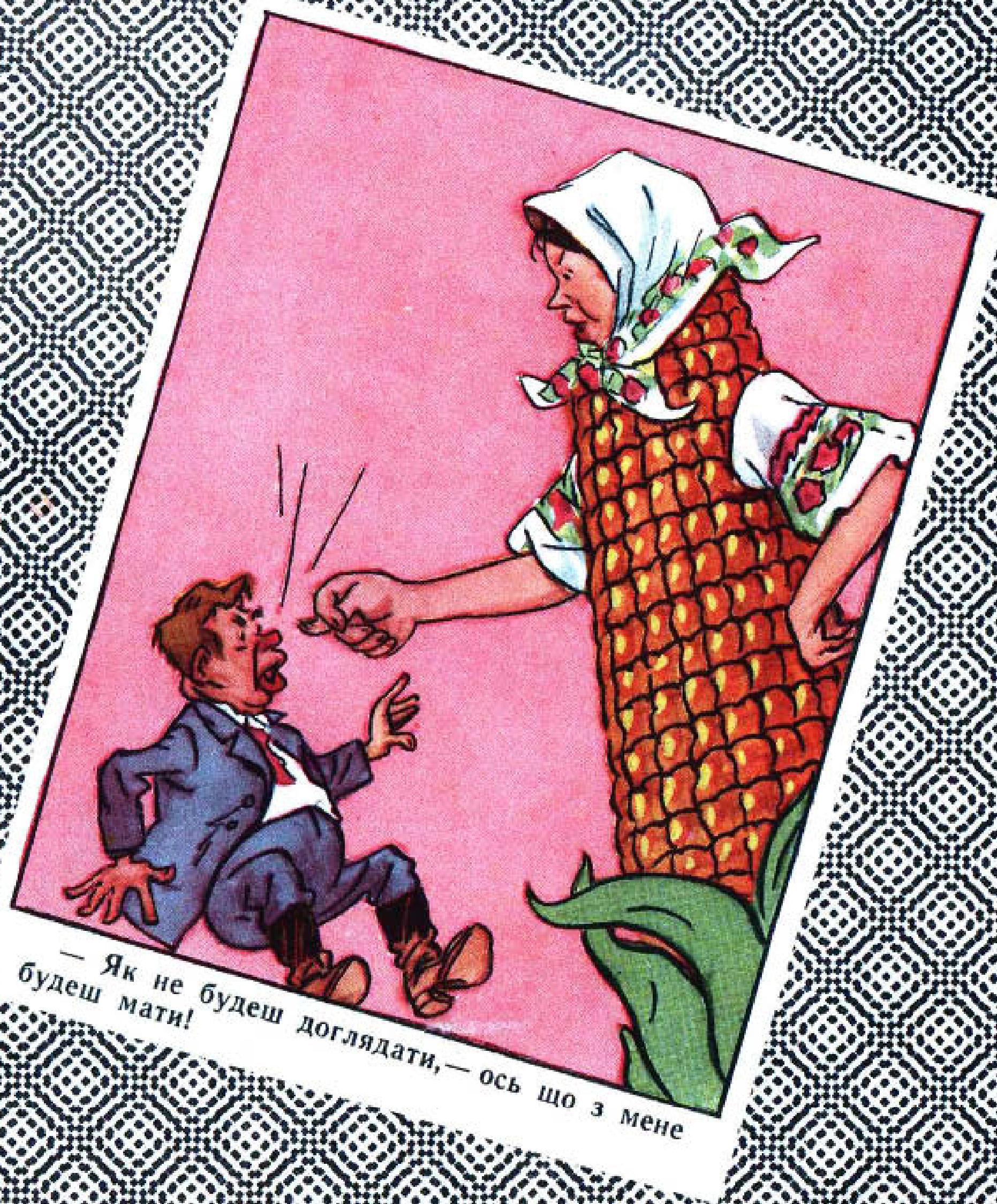
— Невелика птиця! Обійдется й без ставка.

Догляд за посівами на висоті.

Канцелярське приладдя.

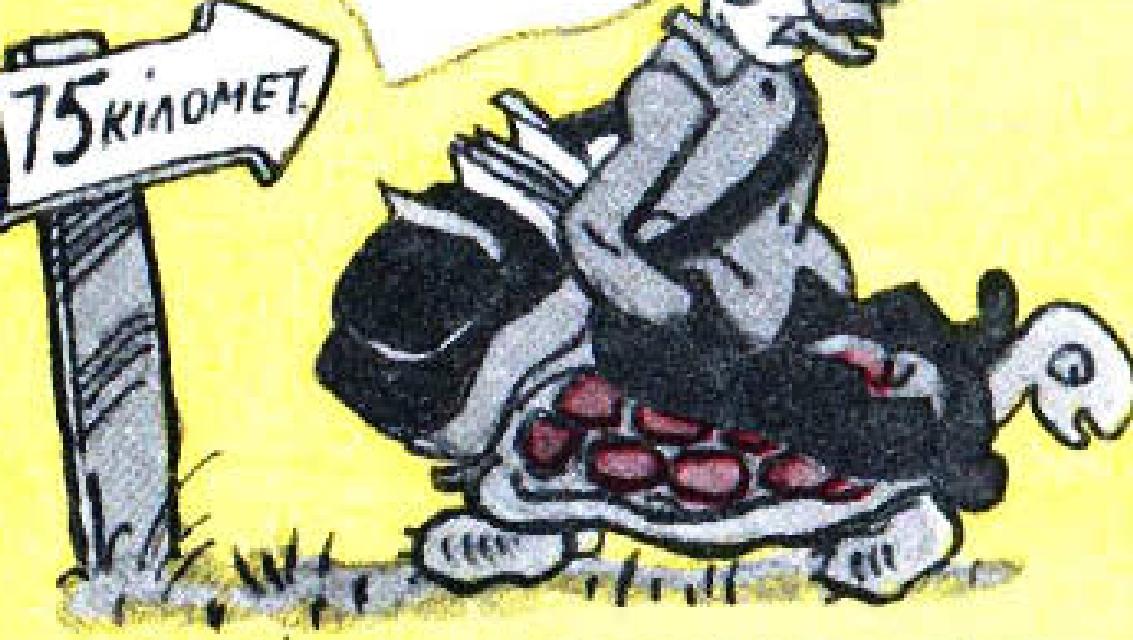

ШАНОВНИЙ ПЕРЧЕ!

Допоможи розв'язати поштову задачу.
Від Станіслава до райцентра Букачівці щонайбільше 75 кілометрів. Поїзд, навіть коли він робить тривалі зупинки, проходить цю відстань за 3—4 години. Волійдутрохидовше. Цікаво. Перече, якими транспортними засобами обласні органи зв'язку доставляють нам з Станіслава обласну газету, яку ми одержуємо на другий, а то й на третій день? Неваже пристаркуватою черепахою?

Б. ПАСІЧНИК.

Богдан Перець

ТОВАРИШУ ПЕРЧЕ!

Будь ласка, роздобудь у магазині наочних приладь велику таблицю множення та відішли її поштою на таку адресу: Сталінська область, Ямський район, директорові алебастрового комбінату П. М. Ремезеву. Тільки ж не забудь, таблиця мусить бути дуже велика, бо у множенні т. Ремезев, як кажуть учні, трохи «не теє»...

Що «не теє», ми самі переконалися, коли придбали на алебастровому комбінаті гіпсові плити. Згідно рахунка, комбінат з нас одержав гроши за плити форматом 400×200×200. Коли ж ми переміряли, то виявилося, що плити мають інший розмір: 390×190×190.

— Це все одно! — утішав нас директор комбінату.

— Як же все одно, — запротестували ми, коли з нас перебрали 1477 карб. 20 коп.? Спробуйте, самі помножте.

Директор обурився.

— У мене і без цього голова сохне. Бачите, скільки тут у мене клієнтів, — всіх треба обслугити.

Може, Перче, хоч з твоєю допомогою він займеться множенням.

Незручно ж бо, коли людина в такому віці й на такому посту знає з усіх чотирьох арифметичних дій лише одну — віднімання.

Працівники радгоспу Ім. Титова:
ГОЛОВКІН, НОЧОВКА, ДЯЧЕНКО.

Лисичанський район,
Ворошиловградської області.

ДОРОГИЙ ПЕРЧЕ!

Недавно на ім'я голови виконкому Андріївської ради надійшла з міста Сталіно така телеграма:

«Негайно командируйте школу десятників-будівельників на тримісячні курси бригадирів 00 чоловік майстрів по будівельних матеріалах...

Заступник голови облвиконкому
Мандзюко.

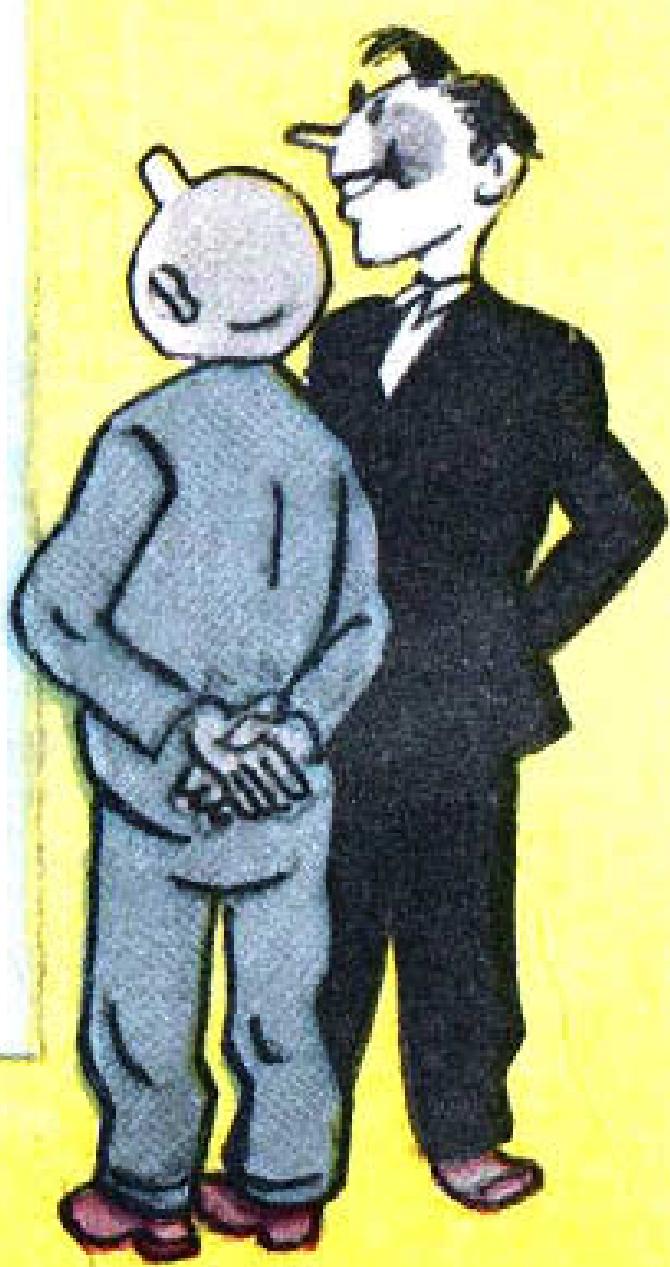
В Андріївці здивувалися, подзвонили до виконкому обласної Ради:

— Скільки вислати бригадирів?
— Ніскільки, нуль-нуль, — почулося звідти.
— Навіщо ж ви зайві гроші на телеграми переводите і людей з пантелику збиваєте?

— А то ми по шаблону...
Роз'ясни, Перче, працівникам облвиконкому, що, навіть працюючи по шаблону, треба берегти державну копійку.

А товаришеві Мандзюку порадь, щоб він на роботу своїх підлеглих звернув трохи більше, ніж 00, уваги.

Ф. ШАЧЕНКО.

Редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: Остап ВІШНЯ, П. ГЛАЗОВИЙ (заст. редактора), О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

Видавництво «Радянська Україна».

Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7. Тел. 4-73-94, 5-30-31.

Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 8 (331) (на українському языку).

Підписано до друку 11. IV 1956 р.

Папір 70×108½=0,75 пап. арк. 2.05 друк. арк.

БФ 03920.

Друкарня видавництва «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59.

ЛЮБИЙ ПЕРЧЕ!

У місті Ходорові на Дрогобиччині чимало умілих, досвідчених шахістів. Та як вони не натежуються, нікя не можуть обіграти директора районного Будинку культури Софію Цезарівну Фрацкевич.

Щорічно просять вони її, щоб придбала хоч кілька комплектів шахів і шашок, але Софія Цезарівна відбиває всі їхні атаки.

Не тільки шахістам сутужно у нас. Як не сушать собі голови любителі читання, але теж залишаються з носом. Будинок культури одержує чимало газет і журналів. Але читальний зал зайняли під курси крою та шиття, а всю періодику передали у фойє кінотеатру. Хочеш почитати журнал чи газету, купуй квитка до кінотеатру.

Не краще у нас і тим, хто бажає поспівати, пограти чи виступити на сцені. Скільки вони не ходять до Будинку культури — нічого не виходить: гуртків художньої самодіяльності тут не організовано.

Отак і триває «турнір» між відвідувачами Будинку культури й директором. Лідерує в ньому поки що директор...

І. ИВАНЧЕНКО.

ДРУЖЕ ПЕРЧЕ!

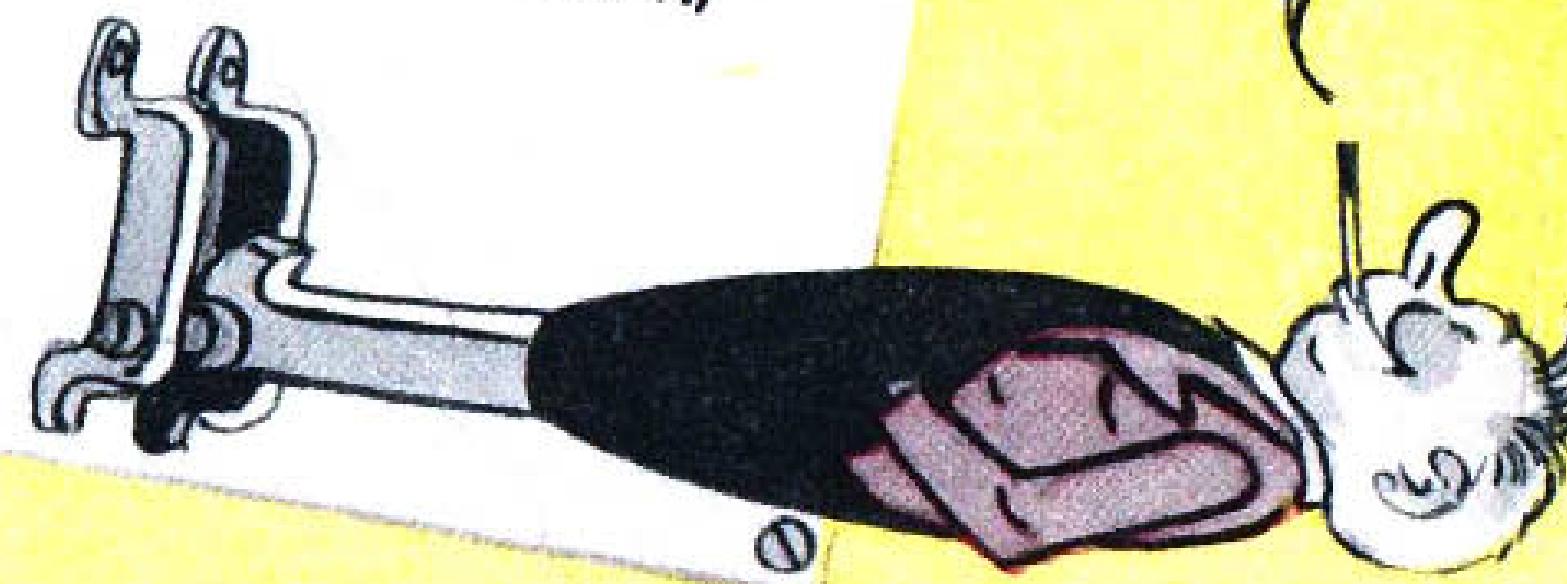
Дуже мутилися в колгоспі ім. К. Маркса, поки млин та олійниця залежали від примих власного невеличкого движка. А коли нас почала обслуговувати міжрайонна Костянтинівська ГЕС, в яку наш колгосп вклад 300 тисяч карбованців, ми зрозуміли, що то за справжні муки.

То немає струму, бо в Бузі води мало — вимерзла; то бракує струму, бо води надто багато; то струму не подають, бо о 20 годині хтось на ГЕС змінюється. І так без кінця й краю.

Тепер у Миколаївській сільраді, Доманівського району на Миколаївщині, люди з пересердя тільки так лаються:

— А бодай тебе ГЕС узвя!
Отакий авторитет завоювали со- би костянтинівські електробрако-

Колгоспники: ЕЛІФЕРОВ,
ШЕВЧУК, ПОСТОЛАТИЙ, ВА-
СИЛЬЄВ, МИХАЙЛЕЦЬКИЙ,
ЖИГАДЛО.

ПЕРЕЦЬ ДОПОМОГ

★ У замітці «Склади безладдя» («Перець» № 23 за 1955 рік) писалося про те, що Одеська контора облспоживспілки та Ізмаїльський коопторг перетворили два житлові будинки в Ізмаїлі на склади.

Після виступу Перца Одеська облспоживспілка передала ці будинки Ізмаїльській міжрайонній базі, яка впорядкувала їх і поселила там 17 сімей.

★ Про погане побутове обслуговування студентів Київської сільськогосподарської академії розповідалося у фейлетоні «За лісом» («Перець» № 2). Як повідомив заступник міністра вищої освіти УРСР т. Єфіменко, на придбання учебного та господарського обладнання для академії на 1956 рік асигновано 500.000 крб. Міністерство зобов'язало ректора академії більше приділяти уваги організації харчування студентів та їх побутово-му обслуговуванню.

★ Директор Шишківської школи Комарницький П. В. зловживав своїм службовим становищем, пиячив, а завідуючий Чернівецьким облВНО т. Білоус не реагував на заяви про негідну поведінку Комарницького. Про все це писалося у замітці «Методист», надруковані у № 3 журналу.

Заступник голови виконкому Чернівецької облради т. Пономаренко повідомив, що Комарницького з роботи знято, а т. Білоусу зауважено за непропустиме зволікання розгляду цієї справи та за несвоєчасну відповідь редакції.

★ У фейлетоні «Здоровенькі були!», адресованому міністрові торгівлі УРСР т. Сахновському Г. Л. та міністрові місцевої і паливної промисловості УРСР т. Грищенкові П. П. («Перець» № 4) розповідалося про те, що в торговельний мережі республіки немає в продажу учнівських пер.

Як повідомив заступник міністра торгівлі УРСР т. Костинський, Міністерство місцевої і паливної промисловості УРСР на 1956 рік виробить і поставить торговельним організаціям 200 млн. штук пер.

Зам. 1604. Тираж 150 000 прим.

ДІЙНА КОРОВА ЖОВТОУ ПРЕСИ

Мал. О. КОЗЮРЕНКА